

23.01.2023

Kokousaika 23.01.2023 16:00 - 17:54

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali/sähköinen kokous

Läsnä

Jäsenet

Vartiainen, Juhana	pormestari
Sinnemäki, Anni	apulaispormestari
	kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja
Razmyar, Nasima	apulaispormestari
	kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja
Arhinmäki, Paavo	apulaispormestari
Gebhard, Elisa	
Halla-aho, Jussi (etänä)	
Iskanius, Anniina (etänä)	
Koskela, Minja	
Rantala, Marcus	
Rantanen, Tuomas	
Sarkomaa, Sari (etänä)	
Sazonov, Daniel	apulaispormestari
	poistui 17:48, läsnä: 32 - 44 §
Vierunen, Maarit	
Kivistö, Kasper	varajäsen
	poistui 17:36, läsnä: 32 - 44 §
Yanar, Ozan	varajäsen

Muut

Bogomoloff, Harry (etänä)	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja
Torsti, Pilvi (etänä)	kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja
Månsson, Björn	kansalliskielilautakunnan puheenjohtaja
	poistui 16:40, läsnä: 32 - 34 §
Sarvilinna, Sami	kansliapäällikkö
Aalto, Laura	vs. kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Lehmuskoski, Ville (etänä)	kaupunkiympäristön toimialajohtaja
	poistui 17:15, läsnä: 32 - 44 §

23.01.2023

Meripaasi, Seija	vs. sosiaali-, terveys- ja pelastus- toimialan toimialajohtaja
Salo, Outi (etänä)	vs. kasvatuksen ja koulutuksen toi- mialajohtaja
Gros, Nina	henkilöstöjohtaja
Kivelä, Liisa	viestintäjohtaja
Kühn, Markus (etänä)	strategiajohtaja saapui 16:20, poissa: 32 §
Rinkineva, Marja-Leena (etänä)	elinkeinojohtaja
Rope, Jenni	kaupunginlakimies esteellinen: 33 §
Ojavuo, Pia	vs. rahoitusjohtaja
Remes, Kirsi	hallintojohtaja
Peltonen, Antti	hallintopäällikkö
Menna, Lauri (etänä)	johtava asiantuntija poistui 16:51, läsnä: 32 - 41 §
Rämö, Suvi (etänä)	vs. kaupunginsihteeri poistui 17:15, läsnä: 32 - 44 §
Snellman, Johanna	viestintäasiantuntija
Vennelä, Asta	hallintoasiantuntija
Ainola, Pilvi	hallintoasiantuntija
Raveala, Jarmo (etänä)	yksikön päällikkö asiantuntija saapui 16:04, poistui 16:36, läsnä: osa 33 §:ää
Sipiläinen, Pirjo (etänä)	johtava arkkitehti asiantuntija saapui 16:04, poistui 16:36, läsnä: osa 33 §:ää
Hannikainen, Marja (etänä)	johtava tonttiasiamies asiantuntija saapui 16:52, poistui 17:15, läsnä: osa 42 §:ää
Kivisyryä, Seidi (etänä)	asuntotuotantopäällikkö asiantuntija saapui 16:52, poistui 17:15, läsnä: osa 42 §:ää
Nurminen, Rami (etänä)	yksikön päällikkö asiantuntija saapui 16:52, poistui 17:15, läsnä: osa 42 §:ää
Santos, Petra (etänä)	asiantuntija asiantuntija saapui 16:52, poistui 17:15, läsnä: osa 42 §:ää

23.01.2023

	Laine-Hendolin, Kirsti	palkanlaskennan vakauttamishankkeen johtaja asiantuntija saapui 17:16, poistui 17:54
Puheenjohtaja	Juhana Vartiainen	pormestari 32-44 §
Esittelijät	Juhana Vartiainen	pormestari 32 §
	Sami Sarvilinna	kansliapäällikkö 33-38 §, 40-44 §
	Kirsi Remes	hallintojohtaja 39 §
Pöytäkirjanpitäjä	Asta Vennelä	hallintoasiantuntija 32-44 §

23.01.2023

---

§	Asia	
32	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
33	Asia/2	V 1.2.2023, Laakson yhteissairaalan hankesuunnitelman muuttaminen, hankkeen enimmäishinnan korottaminen ja hankkeelle myönnetyn lainatakauksen voimassaolon jatkaminen
34	Asia/3	Valtuutettu Hilikka Ahteen toivomusponsi rintasyöpäseulonnan ikärajan noston pilotoinnista
35	Asia/4	V 1.2.2023, Vuosaaren Broändan asemakaavan muutos (nro 12770)
36	Asia/5	V 1.2.2023, Valtuutettu Matias Pajulan aloite nousevista ajoesteistä keskeisille paikoille vieville ajoväylille
37	Asia/6	V 1.2.2023, Valtuutettu Silja Borgarsdottir Sandelinin aloite liikenneturvallisuuden parantamiseksi Jätkäsaaren Hyväntoivonpuistossa
38	Asia/7	V 1.2.2023, Valtuutettu Coel Thomasin aloite ympärivuorokautisen metroliiikenteen selvittämiseksi
39	Asia/8	Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunnan varajäsenen valinta
40	Asia/9	Oikaisuvaatimus kaupunginhallituksen tekemästä päätöksestä 24.10.2022 § 702, Helsingin pysäköintipolitiikka 2022
41	Asia/10	Lausunto ympäristöministeriölle luonnoksesta kansalliseksi luonnon monimuotoisuusstrategiaksi 2035
42	Asia/11	Tonttien varaaminen asuntohankkeita varten
43	Asia/12	Kaupunginvaltuuston 18.1.2023 tekemien päätösten täytäntöönpano
44	Asia/13	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

23.01.2023

Asia/1

§ 32

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi Johanna Nuortevan ja Minja Koskelan sekä varatarkastajiksi Elisa Gebhardin ja Sari Sarkomaan.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

23.01.2023

Asia/2

§ 33

V 1.2.2023, Laakson yhteissairaalan hankesuunnitelman muuttaminen, hankkeen enimmäishinnan korottaminen ja hankkeelle myönnetyn lainatakauksen voimassaolon jatkaminen

HEL 2022-012626 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy osaltaan Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän yhteisenä hankkeena toteutettavan Laakson yhteissairaalan:

A) 12.2.2020 päivättyyn hankesuunnitelmaan liitteen 1 mukaiset muutokset,

B) hankkeen arvonlisäverottoman enimmäishinnan korottamisen 34 685 000 eurolla siten, että hankkeen enimmäishinta on arvonlisäverottomana 870 000 000 euroa marraskuun 2019 kustannustasossa (RKI 2015=100 2019M11,104,4),

C) hankkeelle päätetyn enimmäishinnan sitomisen hankepäätöksen mukaiseen kustannustasoon marraskuu 2019, joka on Tilastokeskuksen ilmoittama rakennuskustannusten kokonaisindeksi RKI 2015=100 2019M11 pisteluku 104,4, ja sen tarkastamisen kerran vuodessa sen hetkisen rakennuskustannusindeksin mukaisesti, sitoutumatta olevien kustannusten osalta ja

D) hankeyhtiölle (Kiinteistöosaakeyhtiö Laakson yhteissairaalalle) 17.3.2021, 59 §, myöntämänsä omavelkaista takausta koskevan päätöksen voimassapitämisen, koskien yhtiön Helsingin kaupungin Laakson kaupunginosan kortteliin 18626 rakennettavan sairaalakokonaisuuden investointeja. Em. kaupungin omavelkaisen takauksen määrä on enintään 150 000 000 euroa. Nostettavien lainojen laina-aika saa olla enintään 30 vuotta. Takaus tulee käyttää kaupunginvaltuuston 17.3.2021, 59 § päätöksessä hyväksytyyn tarkoitukseen ja takauksen muut ehdot säilyvät alkuperäisen takauspäätöksen mukaisina. Alkuperäistä takauspäätöstä tulkitaan niin, että kukin omavelkainen takaus annetaan siten, ettei kaupungin siihen perustuva takausvastuu takaus sitoumuksen antohetkellä ylitä kiinteistöosaakeyhtiön omistussuutta vastaavaa suhteellista osuutta asianomaiseen lainaan perustuvista velvoitteista. Mahdolliset myöhemmät kiinteistöosaakeyhtiön omistuksen muutokset eivät vaikuta takaaajan vastuun laajuuteen vähentävästi ilman takauksen edunsaajan nimenomaista kirjallista suostumusta.

23.01.2023

Asia/2

Päätöksen täytäntöönpanon edellytyksenä on, että HUS-yhtymä hyväksyy osaltaan kohtien A-D mukaiset päätökset.

Käsittely

Esteelliset: Jenni Rope
Esteellisyyden syy: yhteisöjääviys (hallintolaki 28.1 § 5 kohta)

Asian käsittelyn aikana kuultavana olivat yksikön päällikkö Jarmo Ra-veala ja johtava arkkitehti Pirjo Sipiläinen. Asiantuntijat poistuivat kuu-lemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi
Tuomo Mäkinen, rahoituspäällikkö, puhelin: 310 36321
tuomo.makinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Laakson yhteissairaala hankesuunnitelman muutos 04112022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Kiinteistöosakeyhtiö Laakson
yhteissairaala

HUS-yhtymä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto
Liite 1

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto
Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Laakson yhteissairaala on Laakson sairaala-alueelle Helsingin kau-pungin ja aiemman Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayh-tymän, nyttemmin HUS-yhtymän yhteishankkeena toteutettava psykiat-

rinen ja somaattinen sairaala. Osana valtakunnallista sote-uudistusta HUS-kuntayhtymän tehtävät, varat ja velvoitteet ovat siirtyneet HUS-yhtymälle 1.1.2023 alkaen.

Helsingin kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 10.6.2020, 157 § ja HUS-kuntayhtymän hallitus 6.4.2020, 44 § Laakson yhteissairaalan 12.2.2020 päivätyn hankesuunnitelman ja arvion hankkeen rakentamiskustannusten arvonlisäverottomasta enimmäishinnasta 838 miljoonaa euroa kustannustasossa marraskuu 2019. HUS-kuntayhtymän hallitus päätti hyväksyä Meilahti–Laakso -logistiikkatunnelin toteutettavaksi osana yhteissairaalahanketta 15.2.2021.

Laakson yhteissairaalan rakentaminen on merkittävä yhteiskunnallinen panos Helsingin ja Uudenmaan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyön edistämiseksi, palvelujen tasavertaisen saatavuuden turvaamiseksi ja sairaalaan sijoittuvien palvelujen laadun, vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden kehittämiseksi. Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän on tarkoitus valmistella psykiatristen sairaalatoimintojensa yhdistäminen samaan organisaatioon yhteissairaalan valmistumiseen mennessä.

Hankkeen tarpeellisuus ja kiireellisyys on todettu hankepääätösten ja sosiaali- ja terveysministeriön 7.1.2021 (VN/5751/2020) tekemän poikkeuslupapäätöksen yhteydessä. Käynnissä olevan ison, pitkäkestoisen ja monista erillisistä toteutusvaiheista muodostuvan sairaalahankkeen etenemisen turvaaminen tavoiteaikataulussa edellyttää hankkeelle varattujen määrärahojen riittävyuden varmistamista.

Hyväksytty hankesuunnitelma

Hankesuunnitelman mukaisesti Laakson yhteissairaalaan rakennetaan tilat pääkaupunkiseudun psykiatriselle sairaanhoidolle, HUS-yhtymän vaativalle neurologiselle kuntoutukselle ja noin puolelle Helsingin sairaalan somaattisista sairaansijoista sekä näitä tukeville poliklinikoille, tukipalveluille, opetukselle, tutkimukselle ja hallinnolle. Yhteissairaalaan on 922 sairaansijaa, joista 394 on somatiikan, 54 neurologisen kuntoutuksen, 444 psykiatristen ja 30 lastenpsykiatristen sairaansijaa. Lisäksi sairaalaan on suunniteltu 10 asumisvalmennuksen paikkaa.

Hankesuunnitelman mukainen arvio hankkeen kokonaislaajuudesta on 190 000 brm² ja arvonlisäverottomista rakentamiskustannuksista 838 miljoonaa euroa kustannustasossa marraskuu 2019. Arvio sisältää pysäköintilaitoksen kustannuksen noin 58,7 miljoonaa euroa, Meilahti-Laakso logistiikkatunnelin kustannuksen noin 18,2 miljoonaa euroa ja Auroranportin ajoyhteyden ja tunnelin kustannuksen noin 34,5 miljoonaa euroa.

Hankesuunnitelmassa esitetyn hankeaikataulun tavoitteena on, että sairaalan kahden uudisrakennuksen, Auroranportin ajoyhteyden sekä maanalaisten paikoitus- ja huoltotilojen rakentaminen käynnistyy vuoden 2022 alkupuolella, paikoitus- ja huoltotilojen sekä Auroranportin ajoyhteys valmistuu vuoden 2025 loppuun mennessä ja päärakennus valmistuu vuonna 2026. Säilyvien rakennusten peruskorjaus- ja muutostöiden sekä pohjoisen uudisrakennuksen rakentamisen on tavoitteena ajoittua vuosille 2027–2030. Aikataulun toteutumiseen todettiin vaikuttavan hankkeen päätöksenteon ja rahoitusjärjestelyjen vaatima aika, asemakaavamuutoksen eteneminen ja voimaantulo sekä hankkeen poikkeuslupakäsittelyn aika sosiaali- ja terveysministeriössä ja valtiovarainministeriössä.

Hyväksytty hankesuunnitelma on oheismateriaalissa.

Hankepäätöksen jälkeen tehdyt päätökset

Hankepäätösten jälkeen ovat kaupunginvaltuusto 18.1.2021, 44 § ja HUS-kuntayhtymän hallitus 15.2.2021, 14 § päättäneet perustaa yhtäläisin omistuosuuksin Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaalan, joka vastaa kaikista hankkeen valmisteluun, suunnitteluun, rakennuttamiseen ja toteuttamiseen liittyvistä kustannuksista.

Kaupunginvaltuusto päätti 17.3.2021, 59 § ja HUS-yhtymän valtuusto 11.3.2021, 7 § omavelkaisten takausten myöntämisestä Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaalalle osana enintään 300 miljoonan euron ja 60 miljoonan euron suuruisia rahoitusjärjestelyjä, hankesuunnitelmassa vuosille 2021–2024 ajoittuviksi arvioitujen investointimenojen rahoittamiseksi nostettavien pitkäaikaisten lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten perimiskulujen kattamiseksi.

Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi Helsingin kaupungille koko Laakson yhteissairaalahanketta koskevan kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa annetun lain mukaisen poikkeuslupan 7.1.2021, sisältäen oikeuden siirtää sille myönnetty poikkeuslupa kaupungin yhdessä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (nykyisen HUS-yhtymän) kanssa kokonaan omistamalle kiinteistöosakeyhtiölle.

Laakson sairaala-alueen kehittämisen edellytyksenä ollut asemakaavan muutos hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 19.1.2022, 13 § ja se on saanut lainvoiman 16.6.2022.

Hankkeen toteutusmuoto on allianssi. Kilpailutettu ja teknisen johtajan päätöksellä 23.4.2021, 104 § valittu hankkeen päätoteuttaja on SRV Rakennus Oy. Allianssisopimus on allekirjoitettu 10.5.2021 tilaajan eli Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaalan, SRV Rakennus Oy:n se-

23.01.2023

Asia/2

kä jo ennen hankesuunnitteluvaiheen käynnistämistä kilpailutettujen suunnitteluosapuolten Laakson LATU (AW2 Architects Oy:n, Lukkaroinen Arkkitehdit Oy:n, Arkkitehtitoimisto Tähti-Set Oy:n, Uki Arkkitehdit Oy), Unitas-ryhmittymän (Vahanan Suunnittelupalvelut Oy, A-Insinöörit Suunnittelu Oy, A-Insinöörit Civil Oy, AFRY Finland Oy) ja Granlund Oy:n välillä.

Hankkeen toteutuksen tilanne ja eteneminen hankepäätöksen jälkeen

Hankesuunnitelman valmistumisen jälkeen hanketta kehitettiin ja siitä laadittiin täydentäviä tutkimuksia sekä selvityksiä valmisteilla ollutta Laakson sairaala-alueen asemakaavan muutosehdotuksen suunnitelmia varten.

Laakson yhteissairaalan allianssi käynnistyi toukokuussa 2021. Sairaalan suunnittelu- ja toteutusratkaisuja on laadittu yhdessä hankkeen kehittämisen, suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaavan allianssin osapuolten sekä Helsingin ja HUS-yhtymän omistajatahojen ja toiminnan edustajien kesken. Suunnittelu on keskittynyt Laakson yhteissairaalan ensimmäisessä vaiheessa valmistuvien osaprojektien eli päärakennuksen, itäisen uudisrakennuksen sekä maanalaisten kalliotilojen ja yhteyksien suunnitteluun.

Hanke etenee useina rinnakkaisina kehitys- ja toteutusvaiheina. Hankkeessa on toteutettu esirakentamista ja muita valmistelevia töitä sekä Laakson sairaalan tontilla että siihen rajautuvilla alueilla. Sairaala-alueen viereisen Keskuspuiston ja Laakson kentän puolelle toteutettavien kunnallistekniikkareitin ja työmaatunnelin sekä Auroranportin liittymän rakentaminen on käynnistetty.

Ennen Laakson sairaala-alueella tarvittavien purkutöiden aloittamista, on niiden edellyttämät väistö- ja korvaavat tilat toteutettu omina hankkeinaan hankesuunnitelmassa esitetyn mukaisesti. Päiväkotirakennus ja Laakson terveysasemarakennus on purettu suunnitellusti sairaala-alueelta. Kaupunki on ostanut kaupunginhallituksen päätöksellä 13.6.2022, 455 § Kiinteistöosakeyhtiö Auroranlinnalta sairaala-alueelta kevään 2023 aikana purettavat neljä asuinkerrostaloa.

Hankesuunnitelman muutokset

Hankesuunnitteluvaiheessa tehdyt varaukset työmaan yleiskustannuksiin, rakennuttamiskustannuksiin ja hankkeen aikaiseen suunnitteluun on arvioitu liian pieniksi. Lisäksi muuttunut maailmantilanne ja siitä seuranneet raaka-aineiden ja rakennusmateriaalien saatavuusongelmat ovat nostaneet hintoja nopeammin kuin rakennuskustannusindeksi on kehittynyt. Nämä syyt ovat johtaneet tilanteeseen, jossa hankkeen tarkistettu kustannusarvio 953 miljoonaa euroa ylittää yhteensä 115 mil-

23.01.2023

Asia/2

joonalla eurolla hankkeelle päätetyn arvonlisäverottoman enimmäishinnan 838 miljoonaa euroa kustannustasossa marraskuu 2019. Hankkeen korotustarpeeseen johtaneet tekijät on tuotu esiin yksityiskohdaisemmin otsikon Kustannusmuutokset ja niiden syyt alla.

Laakson yhteissairaalahankkeen kehittämisestä, suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaava Laakson yhteissairaalan allianssi on tutkinut mahdollisuuksia hankkeen kehittämiseksi ja kustannusten sopeuttamiseksi niin, että yhteissairaala olisi mahdollista toteuttaa hanke päätöksen mukaisella enimmäishinnalla. Hankesuunnitelmaa muutetaan seuraavasti:

Laakson sairaalan rakennus 1 jätetään pois hankkeesta

Laakson sairaalan säilyvä ja asemakaavassa suojeltu rakennus 1 jätetään pois Laakson yhteissairaalahankkeesta. Rakennukseen 1 suunnitellut toiminnot sijoitetaan yhteissairaalan muihin tiloihin Laaksossa. Arvio näiden lisäksi yhteissairaalan ulkopuolelta vuokrattavaksi tarvittavista tiloista on noin 1 600 htm². Rakennus 1 jää kaupungin omistukseen. Siihen sijoitettavaksi suunnitellun ja kaupungin omana hankkeena toteutettavan Laakson yhteissairaalan lasten ja nuorten psykiatrian toimintoja palvelevan Sophie Mannerheimin koulun psykiatrian opetustilojen sijoittuminen Laakson sairaala-alueella tarkastellaan uudelleen.

Oikeuspsykiatrian tilat rakennetaan Ohkolaan

Laakson yhteissairaalan oikeuspsykiatrian toiminnan tilat toteutetaan HUS-yhtymän Ohkolan sairaalan yhteyteen rakennettavaan uudisrakennukseen ja nykyisen Ohkolan sairaalan tiloihin. Oikeuspsykiatrian osastotoiminnoille Laaksoon suunniteltua itäistä uudisrakennusta ei rakenneta. Vapautuva rakennusalue jää hyödynnettäväksi yhteissairaalan muille toiminnoille esim. piha-alueena sekä tarvittaessa myöhemmin sairaalan lisärakentamisen alueena.

Kaikkien psykiatrian alojen, oikeuspsykiatria mukaan lukien, toimintojen sijoittuminen muun Laakson yhteissairaalan kanssa samalle sairaala-alueelle, on ollut hankkeen perusteltu alkuperäinen tavoite. Oikeuspsykiatrian toimintojen osalta tavoitteena on ollut tuottaa hoitoa ja kuntoutusta, jotka tähtäävät potilaiden mahdollisimman täysipainoiseen elämään yhteiskunnan jäsenenä. Oikeuspsykiatrian palvelut suunniteltiin sijoitettavaksi Laaksoon, jotta ne sijaitisivat lähellä potilaiden asuin ympäristöä ja mahdollistaisivat näin osaltaan potilaiden onnistuneen integraation yhteiskuntaan.

Hankkeen suunnittelun tarkentuessa on vahvistunut käsitys siitä, että nykyaikaisen, turvallisuusvaatimukset täyttävän oikeuspsykiatrisen yksikön rakentaminen Laaksoon on mahdollista, mutta rakenteellisesti

vaativaa ja sairaalan muuta rakentamista huomattavasti kalliimpaa. Suunniteltaessa oikeuspsykiatrisen yksikön rakentamista Laaksoon on haasteena ollut toiminnan edellyttämien turvallisuusrakenteiden ja hankesuunnitelmavaiheessa tavoitteena olleiden kuntoutumismahdollisuuksien yhteensovittaminen. Erityisesti työtoimintojen ja ulkoilumahdollisuuksien toteuttaminen riittävällä tasolla ja turvallisesti on osoittautunut vaikeaksi.

Edellä kuvatuista yhteensovittamisen haasteista johtuen oikeuspsykiatriset sairaalat ovat tyypillisesti Suomessa ja kansainvälisesti muusta palvelujärjestelmästä toiminnallisesti ja maantieteellisesti erillisiä yksiköitä. Näiden yksiköiden ohella kaupunkiympäristöissä on pienempiä jatkokuntoutusyksiköitä, mikä on perusteltua potilaan kuntoutuksen edetessä kohti avohoitoa. Oikeuspsykiatrisen potilaan jatkohoitoon liittyvät asumisvalmennusyksikkö ja oikeuspsykiatrian poliklinikka ovat jäämässä hyväksytyin hankesuunnitelman mukaisesti Laakson sairaala-alueelle.

Oikeuspsykiatrian osastotoimintojen sijoittuminen Ohkolaan mahdollistaa siellä jo valmiina olevien toimintojen hyödyntämisen. Näitä ovat muun muassa laajat toiminnallisen kuntoutuksen mahdollisuudet kuten työtoiminta, toimintaterapia, liikunta- ja fysioterapiatilat. Ohkolassa on mahdollista järjestää potilaiden itsenäinen ulkoilu helposti ja laadukkaasti myös niissä tilanteissa, joissa liikkumisen ja vuorovaikutuksen ympäristöön tulee olla rajattua ja valvottua. Oikeuspsykiatrian sijoittuminen Ohkolaan mahdollistaa tilojen osalta myös toiminnan laajentumisen tulevaisuudessa.

Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaala vastaa päätetyn Laakson yhteissairaalan oikeuspsykiatrian hankesuunnitelman mukaisten tilojen rakennuttamisesta ja rahoittamisesta Laakson sijasta Ohkolaan. Tarkoitus on, että Laakson yhteissairaalan allianssi toteuttaa myös Ohkolaan rakennettavat tilat. Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaala vuokraa valmiit tilat toiminnan järjestämisestä vastaavalle HUS-yhtymälle. Ohkolan tontin omistaa HUS-yhtymä, joka vuokraa sen edelleen Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaalalle. HUS-yhtymä vastaa Ohkolan vanhoihin rakennuksiin sijoittuville toiminnoille mahdollisesti tarvittavista muutostöistä.

Päärakennuksen ylin kerros jätetään rakentamatta

Laakson yhteissairaalan päärakennuksen laajuutta pienennetään jättämällä siihen suunniteltu ylin kerros rakentamatta. Ratkaisu madaltaa päärakennusta, mutta ei vaikuta sen muihin ulkomittoihin. Päärakennuksen madaltaminen on kaupunkikuvan kannalta myönteinen päätös

ja tukee uudisrakentamisen liittymistä suojellun vanhan sairaala-alueen rakennusten korkoihin.

Muutos toteutetaan niin, ettei yhteissairaalan hankesuunnitelman mukainen sairaansijamäärä muutu. Ratkaisu edellyttää kuitenkin muutoksia somatiikalle (Helsingin sairaala ja HUS-yhtymän vaativa neurologinen kuntoutus) suunniteltuihin osastomoduuleihin. Hankkeessa on tutkittu erilaisia vaihtoehtoja korvaavien sairaansijojen sijoittamiseksi uudelleen muuttamalla yhden hengen huoneita kahden tai joissakin tapauksissa kolmen hengen huoneiksi niin, että kussakin osastomoduulissa enintään puolet sairaansijoista on sijoitettu useamman kuin yhden hengen huoneisiin. Osastojen sairaansijamäärät kasvavat, kun osa sairaansijoista muuttuu kahden tai kolmen hengen huoneiksi. Psykiatrian sairaalaosastoilla säilyvät yhden hengen potilashuoneet. Psykiatrian osalta vähennetään päärakennuksesta hankesuunnitelman mukaista sairaansijamäärää yhden 18 sairaansijan kuntoutusmoduulin verran. Nämä sairaansijat sijoitetaan nykyiseen Ohkolan sairaalaan, osana oikeuspsykiatrian kokonaisuutta.

Maanalaista tunneliyhteyttä T4 ei rakenneta

T4-tunneliyhteys on suunniteltu katuverkkoa täydentäväksi yhteydeksi. Sen tarkoitus on ollut tarjota yhteys sairaala-alueelle maan päälle paikoitus- ja huoltokerroksista sekä kaikista sairaala-alueen lähestymissuunnista Auroranportin liittymän ja ajotunnelin T1 kautta (sairaalan pääyhteys). T4-tunneliyhteydestä luopumisen vaikutukset on tarkistettu liikennesimuloinnein sairaalan saavutettavuuden ja liikenteen toimivuu- den varmistamiseksi.

Luovutaan syväkaivoihin perustuvasta maalämpöjärjestelmästä

Hankkeen jatkosuunnittelussa on tunnistettu hankesuunnitelmassa esitetyn kaltaisten syväkaivojen toteutukseen ja toimintaan liittyviä merkittäviä teknisiä ja taloudellisia riskejä. Hankesuunnitteluvaiheessa syväkaivoihin ja niiden poraukseen liittyvän tekniikan oli ennustettu kehittyvän siinä määrin, että toteutusriskit olisivat pienemmät hankkeen rakentamistapa- alkuun, mutta näin ei ole tapahtunut. Lopullinen, syväkaivoista luovuttaessa saatava kustannussäästö tarkentuu suunnittelun edetessä ja on riippuvainen siitä, mihin korvaavaan lämmön ja jäähdytyksen tuotantoratkaisuun hankkeen toteutuksessa päädytään. Energijärjestelmä suunnitellaan niin, että se mahdollistaa mahdollisimman laajasti rakennushankkeen aikana ja myöhemmin uusiutuvan energiatuotannon teknologioiden lisäämisen järjestelmään.

Syväkaivoille selvitetään korvaavia paikallisia, uusiutuvia lämmön ja jäähdytyksen tuotantoratkaisuja, joilla hankesuunnitelmassa esitetyt energiatehokkuuteen ja uusiutuvan energian tuotantoon liittyvät tavoit-

teet voidaan saavuttaa. Energiatehokkuustavoite (E-luku -10 %) ja uusiutuvan energian tuotantotavoite (vähintään 5–10 %) voidaan saavuttaa myös vaihtoehtoisilla energijärjestelmäratkaisuilla ilman syväkaivoja. Syväkaivoista luopuminen vaikuttaa rakennusten E-lukuun heikentävästi, mutta korvaavilla tuotantoratkaisuilla E-lukutavoitteet saavutetaan. Jos verrataan syväkaivoratkaisua korvaaviin teknologioihin, aiheuttavat korvaavat ratkaisut maksimissaan +0,02 % vaikutuksen suhteessa Hiilineutraali Helsinki 2030 -ohjelman päästövähennystavoitteeseen. Valittavasta korvaavasta teknologiasta riippuen vaikutus voi olla vielä pienempi.

Hankesuunnitelman muutoksista on laadittu liitteenä 1 oleva, 4.11.2022 päivätty asiakirja.

Hankkeen tarkistettu laajuus

Hankkeen hankepäätöksen mukainen enimmäislaajuus on 190 000 brm². Arvio hankkeen enimmäislaajuudesta edellä kuvattujen muutosten jälkeen on noin 178 100 brm² eli noin 11 900 brm² hankesuunnitelmassa esitettyä pienempi. Oikeuspsykiatrian toiminnan tilatarve Ohkolassa on arvioitu Laakson itäisen uudisrakennuksen laajuuden mukaisena. Hankkeen kokonaislaajuus tarkentuu vielä Ohkolan uudisrakennuksen suunnittelun edetessä.

Kustannusmuutokset ja niiden syyt

Hankkeen jatkosuunnitteluvaiheen syyskuussa 2022 tarkistettu arvonlisäveroton kustannusarvio oli 953 miljoonaa euroa eli 115 miljoonaa euroa suurempi kuin hankkeelle päätetty arvonlisäveroton enimmäishinta 838 miljoonaa euroa. Hankkeen enimmäishinta on päätöksissä sidottu kustannustasoon marraskuu 2019. Tilastokeskuksen rakennuskustannusten kokonaisindeksi on marraskuussa 2019 ollut 104,4 ja on 120,4 kustannustasossa syyskuu 2022. Rakennuskustannusindeksi on nousut ko. ajanjaksolla noin 15 %.

Arvio muutos- ja sopeuttamistoimenpiteiden kustannusvaikutuksesta on yhteensä 83 693 000 euroa. Hankkeen tarkistettu arvonlisäveroton kustannusarvio muutos- ja sopeuttamistoimenpiteet huomioiden on 870 000 000 euroa. Hankkeen enimmäishintaa korotetaan arvonlisäverottomana 34 685 000 eurolla kustannustasossa RKI 11/2019 (RKI 2015=100 2019M11 kokonaisindeksi pisteluku 104,4). Tämä korottaa hankkeelle hyväksytyä enimmäishintaa 4,1 %:lla.

Hankkeessa syyskuun loppuun 2022 mennessä sidottuja kustannuksia, yhteensä 19 miljoonaa euroa ei ole huomioitu, kun syyskuussa 2022 laadittu kustannusarvio on indeksikorjattu hankepäätöksen mukaiseen kustannustasoon RKI 11/2019.

Hankepäätöksessä hyväksytty 838 miljoonan euron enimmäishinta-arvio on laskettu 12.2.2020 päivättyyn hankesuunnitelmaan sisältyneisiin ehdotussuunnitelmiin, alustaviin rakenneratkaisuihin ja viranomaisen ennakoarvioihin perustuen. Allianssin johtoryhmä on ehdottanut hankkeen toteuttamista alustavasti kahdeksassa limittyvässä kehitys- ja toteutusvaiheessa, joista kustakin tehdään erilliset kehitys- ja toteutusvaiheiden tilaukset. Kahden ensimmäisen, infrauran ja päärakennuksen toteutusta varten laadittujen tarkennettujen suunnitelmien pohjalta ja esimerkiksi lounaan ja runkotöiden ennakkotarjousten pohjalta toteutusvaiheiden tilauksia varten lasketut rakennusosapohjaiset tavoitekustannusarviot ylittävät hankepäätöksessä hyväksytyt enimmäishinta-arvion. Koska viimeisten vaiheiden toteutussuunnittelu alkaa vasta useamman vuoden kuluttua, ei kustannusarvioon sisältyviä hankkeen varauksia voida pienentää.

Laakson yhteissairaalahankkeelle hyväksytyt, hankesuunnitelman mukaisen enimmäishinnan kustannusarvio on laskettu marraskuussa 2019, jolloin hankkeen tarkka toteutustapa ei ollut vielä tiedossa. Hankesuunnitelman valmistumisen jälkeen on hanke päädytty toteuttamaan allianssimallilla. Allianssimalli tuo hankkeelle omat erityispiirteensä, kuten allianssiprojektin projektinjohtokuluja, joita alkuperäisessä hankesuunnitelmassa ei ole huomioitu riittävästi. Näillä projektinjohtokuluilla varmistetaan poikkeuksellisen pitkäkestoisen ja vaativan hankkeen laadullinen taso, hallitaan hankkeen kustannuksia ja aikataulua sekä koordinoidaan hankkeen läpivientiä tehokkaasti useiden eri allianssiosapuolten kesken.

Hankehinnan korotustarpeeseen vaikuttavat, allianssimallin aiheuttaman lisäkustannuksen lisäksi, tarkistetut arviot työmaan käyttökustannuksista sekä tilaajan kustannuksista. Kyseisiä kuluja ei osattu arvioida riittävästi marraskuun 2019 laskelmissa. Uusi arvio perustuu ajantasaiseen tietoon mm. Laakson alueen rakentamisolosuhteista, jotka kasvattavat työmaan käyttökustannuksia keskimääräistä rakentamista enemmän. Myös tilaajan omia kustannuksia tulee tarkistetun arvion mukaisesti korottaa niin, että tilaajan yleiskustannukset tulevat katetuksi koko pitkän hankkeen ajalle.

Hankkeen koko kustannus bruttoalalle jaettuna on 4 886 euroa/brm². Hankkeen kustannustasoa selittävät osaltaan mm. rakentaminen Taka-Töölön tiiviissä kantakaupunkirakenteessa ja paljon lounainta vaativalla tontilla, jossa on suuret korkeuserot. Hankkeessa toteutetaan kerralla kokonainen sairaalakampus liikenne-, piha- ja muine aluetöineen. Varsinaisten erillisten sairaalarakennusten lisäksi alueelle rakennetaan niitä yhdistävät tunnelit ja tekniikka. Kustannuksissa on huomioitu myös psykiatrisen sairaalan erityisvaatimukset ja kokonaan uuden, Laakson sairaala-alueen läheiseen katuverkkoon yhdistävän tunneliyhteyden ra-

kentäminen. Kustannuksiin vaikuttavat lisäksi mm. asemakaavassa suojellun historiallisen sairaalatontin ja sillä olevien suojeltujen sairaalarakennusten suunnittelua ja toteutusta ohjaavat erityispiirteet.

Kustannusten sitominen rakennuskustannusindeksiin

Hankepäästösten mukaisesti on hankkeen enimmäishinta hyväksytty kustannustasossa marraskuu 2019. Hankesuunnitelman luvussa 10 on rakentamiskustannukset esitetty kustannustasossa marraskuu 2019, RI 104,2; THI 193,2. Hankesuunnitelmaan merkitty RI 104,2 on Tilastokeskuksen ilmoittama indeksi marraskuu 2019, muu talonrakennus. Tässä päätöksessä hankkeen kustannukset on tarkistettu Tilastokeskuksen ilmoittaman rakennuskustannusten kokonaisindeksin marraskuu 2019 mukaisiksi. Kokonaisindeksi on ollut tällöin RKI 2015=100 2019M11 pisteluku 104,4. Nyt tehty indeksikorjaus on siten 0,2 pistettä pienempi kuin, jos korjaus olisi tehty hankesuunnitelmavaiheen kustannuslaskennan pistelukuun RI 104,2.

Päätöksessä hankepäätöksen mukainen enimmäishinta sidotaan jatkossa Tilastokeskuksen ilmoittamaan rakennuskustannusten kokonaisindeksiin.

Jatkossa Laakson yhteissairaalan allianssi esittää Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaalan hallitukselle kerran vuodessa hyväksyttäväksi kunkin vuoden tammikuun rakennuskustannusindeksin (RKI 2015=100) mukaan lasketut, kyseisenä ajankohtana sitomatta olevien kustannusten osalta hankepäätöksen mukaiseen kustannustasoon (RKI 2015=100 2019M11 pisteluku 104,4) tarkistettut kustannukset.

Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaalan kustannukset

Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaalan perustamispäätöksen perusteluissa ja osakassopimuksessa todetaan, että Laakson yhteissairaalan hankesuunnitelman mukaisiin rakentamiskustannuksiin ei ole sisällytetty hankkeen rahoituskustannuksia eikä säilytettävien sairaalarakennusten luovutuksen yhteydessä hankkeelle aiheutuvia kustannuksia, jotka rakennuskustannusten ohella ovat perustettavan yhtiön vastuulla.

Arvio yhtiön rahoituskuluista on 73 miljoonaa euroa ja arvio kiinteistöosakeyhtiön toimintakuluista on 22 miljoonaa euroa eli arvonlisäverottomana yhteensä 95 miljoonaa euroa hankkeen ajalle vuoden 2030 loppuun mennessä. Arvio perustuu Deloitten rakentamisen ajalle laskemaan keskimääräiseen korkokantaan 1,5 % ja tarkentuu hankkeen toteutuksen aikana.

Nämä kustannukset eivät sisälly hankkeelle päätettyyn enimmäishintaan. Ne sisältyvät kuitenkin pääomavuokran perusteena olevaan hankkeen tarkistettuun investointikustannukseen.

Tilakustannukset käyttäjille

Hankkeen tilakustannukset on tarkistettu. Korjatuissa laskelmissa on lisäkustannuksina huomioitu hankehinnan korotuksen ja Kiinteistöosa-
keyhtiö Laakson yhteissairaalan rahoitus- ja toimintakulujen kustannukset sekä Auroranportin uuden ajoyhteyden ja tunnelin kustannus, jonka kaupunki hankepäätöksen valmisteluvaiheessa totesi sairaalahankkeeseen kuuluvaksi toisin kuin 12.2.2020 päivytyssä hankesuunnitelmassa on esitetty. Laskelmassa on huomioitu myös tontin vuokran tarkistus.

Alustavat vuokra-arviot käyttäjille on tarkistettu saman laskentaperiaatteen eli Helsingin kaupungin tilahankkeiden käsittelyohjeiden (kaupunginhallitus 14.12.2015 § 1208) mukaisesti kuin hankesuunnitelmassa. Vaikka toimintayksiköiden tilat ovat rakentamiskustannuksiltaan eri hintaisia ja aikanaan tilakustannukset yhteissairaalan uusissa ja peruskorjatuissa osissa lasketaan rakennuksittain, käytetään tässä laskelmassa yhtä keskimääräistä vuokra-arviota. Ohkolaan rakennettaville oikeuspsykiatrian tiloille on laskettu oma vuokra-arvionsa.

Yhteissairaalan tilat Laaksossa:

Korjatuilla kustannuksilla tilojen tulevaksi kuukausivuokraksi arvioidaan 46,39 euroa/htm², josta pääomavuokran osuus on 40,72 euroa/htm² ja ylläpitovuokran osuus 5 euroa/htm². Yhteensä vuokratilakustannukset ovat siten noin 4 906 000 euroa kuukaudessa eli noin 58,9 miljoonaa euroa vuodessa.

Vuokra ei sisällä Ohkolaan rakennettavaa osuutta eikä pysäköintilaitoksen kustannuksia ja laajuuksia. Laskelma sisältää n. 95,1 % osuuden Kiinteistöosa-
keyhtiö Laakson yhteissairaalan rahoitus- ja toimintakustannuksista. Kaupungin hankepäätöksen mukaisesti Auroranportin ajoyhteyden ja tunnelin kustannukset sisältyvät hankkeen kustannuksiin.

Yhteissairaalan tilat Ohkolassa:

Korjatuilla kustannuksilla tilojen tulevaksi kuukausivuokraksi arvioidaan 43,88 euroa/htm², josta pääomavuokran osuus on 38,21 euroa/htm² ja ylläpitovuokran osuus 5 euroa/htm². Yhteensä vuokratilakustannukset ovat siten noin 262 402 euroa kuukaudessa eli noin 3,2 miljoonaa euroa vuodessa. Pääomavuokraan sisältyy lisäksi 4,9 % osuus Koy Laakson yhteissairaalan rahoitus- ja toimintakustannuksista. Laskelma

ei sisällä mahdollisia muita tilakustannuksia, eikä tontin vuokraa Ohkolassa.

Vuokra-arviot on laskettu korjatun enimmäishinnan perusteella 30 vuoden poistoajalla ja 3 prosentin tuotto-odotuksella. Pääomavuokra tarkentuu toteutuneiden kustannusten mukaan ja ylläpitovuokra valmistamisajankohdan ylläpitovuokra vastaavaksi. Alustava arvio tilojen yhteenlasketusta vuosivuokrasta on noin 62,1 miljoonaa euroa.

Rahoitus

Laakson yhteissairaala on Helsingin kaupungille ja HUS-yhtymälle vuokrahanke. Kaupungin ja HUS-yhtymän yhteisesti omistama Kiinteistösaakeyhtiö Laakson yhteissairaala rahoittaa hankkeen Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän takaamalla vieraan pääoman lainoituksella ja vastikkeettomilla sijoituksilla.

Kaupunki ja HUS-yhtymä ovat keväällä 2021 kumpikin osaltaan päättäneet antaa 30 miljoonan euron suuruisen takauksen yhtiön yhteensä 60 miljoonan euron kuntayritystodistusohjelmalle, sekä lisäksi 150 miljoonan euron suuruisen takauksen yhtiön tarvitsemille yhteensä 300 miljoonan euron pitkäaikaisille rahalaitoslainoille. Kaupunki ja HUS-yhtymä ovat tahollaan antaneet yhteensä 60 miljoonan euron takaussitoumukset mainitulle kuntayritystodistusohjelmalle, ja ohjelma on nyt käytössä. Yhtiöllä ei vielä ole ollut pitkäaikaista lainanottoa, eikä osakkaiden ole ollut toistaiseksi tarvetta antaa lainanottoon tarvittavia takaussitoumuksia.

Kaupunginvaltuuston päätös 17.3.2021, 59 § omavelkaisen takauksen myöntämisestä yhtiölle pysyy voimassa.

Hankkeen arvonlisäveroton enimmäishinta on 1 003 miljoonaa euroa kustannustasossa syyskuu 2022. Hankkeen arvonlisäveroton kokonaisrahoitustarve on 1 098 miljoonaa euroa kustannustasossa syyskuu 2022, sisältäen arvion Koy Laakson yhteissairaalan rahoitus- ja toimintakustannuksista.

Tarkistettu aikataulu

Hankkeen toteutusaikataulu on tarkentunut eri toteutusvaiheiden osalta. Tavoitteena on, että päärakennus valmistuu vuoden 2027 loppuun mennessä ja koko sairaala hankesuunnitelmassa esitetyn aikatauluta-voitteen mukaisesti vuoden 2030 loppuun mennessä.

Valtiontukiarviointi

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107 (1) artiklan mukaan, jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion

23.01.2023

Asia/2

myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaalan tultua perustetuksi Helsingin kaupungin on tarkoitus myöntää yhtiölle omistajiensa hyväksymän hankesuunnitelman mukaisen investoinnin edellyttämän lainarahoituksen saamiseksi enintään 150 000 000 euron suuruinen omavelkainen takaus yhtiön pitkäaikaisten lainojen vakuudeksi. Lisäksi kaupungin tarkoitus on antaa enintään 30 000 000 euron suuruinen omavelkainen takaus yhtiön kuntayritystodistusohjelmalle, rakentamisen aikaisen lyhytaikaisen rahoituksen varmistamiseksi. Takauksien antamisen ehtona on, että yhtiön toinen osakas, HUS-yhtymä, antaa yhtiölle omistussuhteiden suhteessa vastaavat takaukset, vastaavin ehdoin.

Ennen edellä kuvattujen rahoitustoimien tekemistä on arvioitava, sisältyykö suunniteltuihin toimienpiteisiin SEUT 107 (1) artiklan mukaista valtiontukea.

Euroopan komission tiedonannon mukaan valtiontukisääntöjä sovelletaan ainoastaan silloin, kun tuensaajana on yritys, jolla tarkoitetaan oikeudellisesta muodosta tai rahoitustavasta riippumatta taloudellista toimintaa harjoittavaa yksikköä. Taloudellista toimintaa on kaikki toiminta, jossa tavaroita tai palveluita tarjotaan markkinoilla (komission tiedonanto valtiontuen käsitteestä 2016/C 262/01, kohdat 6–12).

Valtiontukiarvioinnissa on selvitetävä, harjoittaako yhtiö valtiontukisäännösten mukaista taloudellista toimintaa.

Komission tiedonannossa on todettu, että joissakin jäsenvaltioissa julkiset sairaalat ovat olennainen osa kansallista terveydenhuoltoa ja perustuvat lähes kokonaan solidaarisuuden periaatteeseen. Tällaiset sairaalat rahoitetaan suoraan sosiaaliturvamaksuilla ja muilla valtion varoilla, ja ne tarjoavat yleisesti kattavia palveluja ilmaiseksi. Unionin tuomioistuimet ovat vahvistaneet, että organisaatiot, joilla on tällainen rakenne, eivät toimi yrityksinä. Komission tiedonannon mukaan kyseisessä rakenteessa nekään toiminnot, jotka sinällään voisivat olla luonteeltaan taloudellisia mutta jotka suoritetaan pelkästään toisen, muun kuin taloudellisen palvelun tuottamiseksi, eivät ole luonteeltaan taloudellisia. Yksikkö, joka ostaa tavaroita – jopa suuressa mittakaavassa – muun kuin taloudellisen palvelun tarjoamiseksi, ei toimi yrityksenä pelkästään siitä syystä, että se on ostaja tietyillä markkinoilla. (komission tiedonanto valtiontuen käsitteestä 2016/C 262/01, kohdat 24–25)

Yhtiön ainoa tarkoitus on mahdollistaa julkisen terveydenhuollon toteuttaminen. Yhtiön toimialana on vuokrata hallinnoimiaan tiloja sen omis-

tajille, eli Helsingin kaupungille ja HUS-yhtymälle, jotka käyttävät yhtiöltä vuokraamiaan tiloja ainoastaan julkisen terveydenhuollon toimintaan. Yhtiön vuokralaisten Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän tiloissa harjoittama toiminta ei ole taloudellista toimintaa, vaan komission tiedonnannossa tarkoitettua julkista terveydenhuoltoa. Yhtiön harjoittama vuokraustoiminta ei siten ole taloudellista toimintaa, koska se tapahtuu julkisen terveydenhuollon toteuttamiseksi eli muun kuin taloudellisen palvelun tuottamiseksi.

Yhtiön varsinaisten julkisen terveydenhuollon käyttöön tarkoitettujen tilojen vuokraamisen lisäksi yhtiön toimialaan kuuluu yhtiön toimintaa palvelevien pysäköintilaitoksen ja logistiikkatunnelin rakennuttaminen ja hallinnoiminen. Kyseiset infrastruktuurit rakennetaan julkisen terveydenhuollon järjestämisen mahdollistamiseksi eli muuta kuin taloudellista toimintaa varten.

Yhtiön hallinnoimissa rakennuksissa on hyvin vähäisessä määrin muita kuin terveydenhuollon tiloja, joita se voi vuokrata julkisen terveydenhuollon tavanomaiseen oheistoimintaan (esim. kukkakauppa tai kioski). Mikäli yhtiö vuokraa tiloja kolmansille osapuolille (muille kuin Helsingin kaupungille ja HUS-yhtymälle), tulee varmistua siitä, että yhtiön Helsingin kaupungilta tai HUS-yhtymältä saama taloudellinen etu ei siirry kilpailuilla markkinoilla toimivien yritysten hyväksi. Tällaisissa tilanteissa kolmansille osapuolille tapahtuva vuokraus tulee tehdä markkinaehtoisesti. Kun oheistoimintaan vuokratuista tiloista peritään markkinaehtoisista vuokraa, vuokraustoiminnassa ei muodostu valtiontueksi katsottavaa etua. Yhtiön hyvin pienimuotoinen muihin kuin sen omistajiin kohdistuva vuokraustoiminta ei siten vaikuta yhtiön saaman rahoituksen sallittavuuteen. Komission tiedonnannossa on todettu myös, että: ”Lähes yksinomaan muuhun kuin taloudelliseen toimintaan käytettäviin infrastruktuureihin liittyvien tavanomaisten palvelujen, kuten ravintoloiden, myymälöiden ja maksullisen pysäköinnin, julkisella rahoituksella ei yleensä ole vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, koska nämä palvelut eivät todennäköisesti houkuttele asiakkaita muista jäsenvaltioista ja niiden rahoituksella on todennäköisesti enintään marginaalinen vaikutus rajat ylittäviin investointeihin tai sijoittautumiseen.” (komission tiedonanto valtiontuen käsitteestä 2016/C 262/01, kohta 207).

Yhtiö on perustettu omistamaan ja hallinnoimaan julkisen terveydenhuollon käyttöön rakennettuja ja rakennettavia tiloja, joita se vuokraa pääasiassa omistajilleen Helsingin kaupungille ja HUS-yhtymälle, joten yhtiön ei katsota harjoittavan taloudellista toimintaa. Edellä kuvattujen perustelujen mukaisesti yhtiön osakkaiden järjestämään edellä kuvattuun hankerahoitukseen ei sisälly SEUT 107 (1) artiklan mukaista valtiontukea.

23.01.2023

Asia/2

Kuntalain 129 §

Kuntalain 129 § vaatimukset huomioiden, kaupungin talouden tunnuslukujen perusteella arvioituna voidaan todeta, että myönnettävä takaus ei vaaranna kaupungin kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Takaukseen ei myöskään sisälly kuntalaissa tarkoitettua merkittävää taloudellista riskiä ottaen huomioon edellä selostetun yhtiön tarkoituksen sekä sen, että yhtiön omistajina on pelkästään julkisyhteisöjä. Takauksille ei tässä yhteydessä edellytetä vastavakuuksia. Yhtiön äänivalta on kaupungilla ja HUS-yhtymällä. Mikäli omistuksessa tapahtuu myöhemmin muutoksia, kaupunki varaa itselleen oikeudet vaatia järjestelyn yhteydessä järjestelyn ennakoedellytyksenä tarvittaessa vakuudet.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta on 13.12.2022, 253 § antanut hankesuunnitelman muutoksista, hankehinnan korottamisesta ja sitomisesta rakennuskustannusindeksiin marraskuu 2019 (RKI 2015=100 2019M11,104,4) puoltavan, päätöshistoriasta ilmenevän lausunnon.

HUS-yhtymän päätös

HUS-yhtymä päättää osaltaan Laakson yhteissairaalan hankesuunnitelman muutoksista, hankehinnan korottamisesta ja sitomisesta rakennuskustannusindeksiin marraskuu 2019 (RKI 2015=100 2019M11,104,4) sekä lainatakauksen myöntämisestä.

Lopuksi

Hankesuunnitelman muutoksia, hankehinnan korottamista ja hankehinnan rakennuskustannusindeksiin sitomista koskevat päätöskohdat A-C ovat kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston esityksen mukaiset. Päätökseen on lisätty lainatakausta koskeva kohta D kaupunginkanslian valmistelussa talous- ja suunnitteluosaston rahoitus-yksikön toimesta.

Toimivalta

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto päättää kaupungin hankkeita koskevista hankesuunnitelmista, kun kustannusarvio ylittää 10 miljoonaa euroa.

Kuntalain 14 §:n 2 mom. 9 kohdan mukaisesti valtuusto päättää taussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

23.01.2023

Asia/2

Lisätiedot

Suvi Rämö, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi
Tuomo Mäkinen, rahoituspäällikkö, puhelin: 310 36321
tuomo.makinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Laakson yhteissairaala hankesuunnitelman muutos 04112022

Oheismateriaali

1 Laakson yhteissairaalan hankesuunnitelma 12022020

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Kiinteistöosakeyhtiö Laakson
yhteissairaala

HUS-yhtymä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto
Liite 1

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto
Liite 1

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Sosiaali- ja terveyslautakunta

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 13.12.2022 § 253

HEL 2022-012626 T 10 06 00

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi omalta osaltaan Helsingin kaupungin ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) yhteisenä hankkeena toteutettavan Laakson yhteissairaalan hankesuunnitelman seuraavat muutokset:

- 12.2.2020 päivättyyn hankesuunnitelmaan esitetyt laajuus-, hinta- ja toiminnalliset muutokset

23.01.2023

Asia/2

- hankkeen arvonlisäveroton enimmäishintaa korotetaan hankepäätöksen mukaisesti 34 685 000 eurolla siten, että hankkeen enimmäishinta on arvonlisäverottomana 870 000 000 euroa marraskuun 2019 kustannustasossa (RKI 2015=100 2019M11,104,4)

- hankkeelle päätetty enimmäishinta sidotaan hankepäätöksen mukaiseen marraskuun 2019 kustannustasoon, joka on Tilastokeskuksen ilmoittama rakennuskustannusten kokonaisindeksi RKI 2015=100 2019M11 pisteluku 104,4. Kiinteistösaakeyhtiö Laakson yhteissairaalan hallitus hyväksyy tämän päätösesityksen mukaisen kertatarkistuksen jälkeen vuosittain tilastokeskuksen ilmoittaman viimeisimmän toteutuneen rakennuskustannusten kokonaisindeksin (RKI 2015=100) mukaan.

Käsittely

13.12.2022 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Ennen asian käsittelyn aloittamista terveys- ja päihdepalvelujen johtaja Leena Turpeinen ilmoitti olevansa esteellinen hallintolain 28.1 § kohdan 5 (yhteisöjääviys) mukaisesti. Terveys- ja päihdepalvelujen johtaja Leena Turpeinen poistui kokouksesta ennen tämän asian käsittelyn aloittamista ja pysyi poistuneena asian käsittelyn ajan.

Esittelijä toimialajohtaja Juha Jolkkonen: Päätösehdotuksen kohta

"- hankkeen arvonlisäveroton enimmäishinta korotetaan hankepäätöksen mukaisesti 34 685 000 euroon siten, että hankkeen enimmäishinta on arvonlisäverottomana 870 000 000 euroa marraskuun 2019 kustannustasossa (RKI 2015=100 2019M11,104,4)"

muutetaan seuraavaksi:

"- hankkeen arvonlisäveroton enimmäishintaa korotetaan hankepäätöksen mukaisesti 34 685 000 eurolla siten, että hankkeen enimmäishinta on arvonlisäverottomana 870 000 000 euroa marraskuun 2019 kustannustasossa (RKI 2015=100 2019M11,104,4)"

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta antoi asiasta esittelijän muutetun esityksen mukaisen lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystieteiden lautakunnan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Riina Kotaviita, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 20700
riina.kotaviita(a)hel.fi

23.01.2023

Asia/2

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 17.11.2022
§ 119

HEL 2022-012626 T 10 06 00

Eesitys

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto esitti kaupunginhallitukselle Helsingin kaupungin ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) yhteisenä hankkeena toteutettavan Laakson yhteissairaalan

- 12.2.2020 päivättyyn hankesuunnitelmaan esitettyjen muutosten hyväksymistä,
- hankepäätöksen mukaisen hankkeen arvonlisäverottoman enimmäishinnan korottamista 34 685 000 eurolla siten, että hankkeen enimmäishinta on arvonlisäverottomana 870 000 000 euroa marraskuun 2019 kustannustasossa (RKI 2015=100 2019M11,104,4),
- hankkeelle päätetyn enimmäishinnan sitomista hankepäätöksen mukaiseen kustannustasoon marraskuu 2019, joka on Tilastokeskuksen ilmoittama rakennuskustannusten kokonaisindeksi RKI 2015=100 2019M11 pisteluku 104,4, ja että Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaalan hallitus hyväksyy tämän päätösesityksen mukaisen kertatarjituksen jälkeen kerran vuodessa kunakin ajankohtana Tilastokeskuksen ilmoittaman viimeisimmän toteutuneen rakennuskustannusten kokonaisindeksiin (RKI 2015=100) mukaan lasketut ja hankkeessa kyseisenä ajankohtana sitomatta olevien kustannusten osalta em. hankepäätöksen mukaiseen kustannustasoon tarkistettut kustannukset.

Päätösesitys annettiin kaupunginhallitukselle ehdolla, että

- sosiaali- ja terveyslautakunta antaa puoltavan lausunnon Laakson yhteissairaalan 12.2.2020 päivättyyn hankesuunnitelmaan esitetyistä muutoksista, hankehinnan korottamisesta ja sitomisesta rakennuskustannusindeksiin marraskuu 2019, (RKI 2015=100 2019M11,104,4).
- HUSin hallitus päättää osaltaan hyväksyä Laakson yhteissairaalan 12.2.2020 päivättyyn hankesuunnitelmaan esitetyt muutokset sekä hankehinnan korottamisen ja sitomisen rakennuskustannusindeksiin marraskuu 2019, (RKI 2015=100 2019M11,104,4).

Käsittely

17.11.2022 Ehdotuksen mukaan

Esteelliset: Sari Hilden, Nina-Ilona Törmikoski

23.01.2023

Asia/2

Esteellisyyden syy (Sari Hilden): Hallintolain 28 § 1 mom. 5 kohta
Esteellisyyden syy (Nina-Ilona Törmikoski): Hallintolain 28 § 1 mom. 2
kohta ja hallintolain 28 § 1 mom. 4 kohta

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
päätti todeta etteivät Sari Hilden ja Nina-Ilona Törmikoski esteellisinä
osallistuneet asian käsittelyyn eivätkä olleet läsnä sitä käsiteltäessä.

Asian aikana kuultavana olivat konsultti Erja Erra ja yksikön päällikkö
Jarmo Raveala. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouk-
sesta.

Esittelijä

tekninen johtaja
Kari Pudas

Lisätiedot

Jarmo Raveala, yksikön päällikkö, puhelin: 310 23466
jarmo.raveala(a)hel.fi

23.01.2023

Asia/3

§ 34

Valtuutettu Hilikka Ahteen toivomusponsi rintasyöpäseulonnan ikärajan noston pilotoinnista

HEL 2022-007433 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Elisa Gebhardin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 1.6.2022 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään 1.6.2022 valtuutettu Hilikka Ahteen aloitetta rintasyöpäseulonnan ulottamisesta 74 ikävuoteen asti kaupunginvaltuusto hyväksyi aloitteentekijän ehdottaman toivomusponnen: "Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta, että Helsinki toimii pilottina rintasyöpäseulonnan ikärajan nostolle 74 ikävuoteen nykyisen palveluntuottajan sopimuksen ja mahdollisen optioajan päättyessä."

Valtioneuvoston seulonta-asetuksen mukaan rintasyöpäseulontaa tehdään nykyisin 50-69-vuotiaille kahden vuoden välein. Helsingin nykyisen palveluntuottajan kanssa voimassa olevaa sopimusta on jatkettu kahden vuoden optiolla 31.12.2024 saakka. Sopimuksessa ei ole otettu huomioon mahdollista seulontaikäluokkien laajentamista. Sosiaali- ja terveyslautakunta on toivomusponnen johdosta anta-

23.01.2023

Asia/3

massaan lausunnossa katsonut, että rintasyövän seulonnan ikärajan nostamisessa tulisi edetä valtakunnallisten linjausten mukaisesti ja odottaa mahdollista seulonta-asetuksen muutosta. Lisäksi lautakunta on katsonut, että pilottihankkeen sijasta kysymykseen tulisi pikemminkin kohderyhmän pysyvä laajennus.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuuteuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnien ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 13.12.2022 § 255

HEL 2022-007433 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Hilikka Ahteen toivomusponnosta koskien rintasyöpäseulonnan ulottamista 74 ikävuoteen asti:

"Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän mahdollisuutta Helsingin toimia pilottina rintasyöpäseulonnan ikärajan nostolle 74 ikävuoteen

23.01.2023

Asia/3

nykyisen palveluntuottajan sopimuksen ja mahdollisen optioajan päättyessä.

Rintasyövän mammografiaseulonta tehdään nykyisin kaikissa HYKS-alueen kunnissa 50–69-vuotiaille kahden vuoden välein valtioneuvoston seulonta-asetusta noudattaen. Ponnessa mainitut ikäluokat 70–74 vuotta eivät kuulu lakisääteisen seulonnan piiriin mutta Suomen Syöpärekisterin näkemyksen mukaan seulonnan laajentamista tähän ikäryhmään tulisi jatkossa pohtia. Syöpärekisteri ei kuitenkaan varsinaisesti suosittele seulonnan laajentamista ja valtakunnallisesti asiasta päättäminen kuuluu valtioneuvostolle. Tämä päätöksenteko edellyttää kansainvälisen tason tutkimustietoja ja kansalliseen toimintaympäristöön sopivaa mallinnusta luotettavine kustannusvaikuttavuusanalyyseineen.

Kunta ja ensi vuoden alusta hyvinvointialue ja Helsingin kaupunki voivat järjestää valtakunnallisen seulontaohjelman lisäksi myös ohjelmaa täydentäviä seulontoja. Tällöin järjestämävastuullisen viranomaisen tulee ennen seulonnan aloittamista arvioida, minkälaisia vaatimuksia seulonta asettaa terveydenhuollon palvelujärjestelmälle ja miten seulonta siihen vaikuttaa. Arvioon tulee sisällyttää seulottavaa tautia, sen esiintyvyyttä ja hoitoa, seulontamenetelmiä, seulonnan vaikuttavuutta, organisoimista, kokonaiskustannuksia sekä seulontaan liittyviä eettisiä kysymyksiä koskeva tarkastelu. Lisäksi säteilylle altistavan seulonnan toimeenpanoa varten on aina laadittava seulontaohjelma, joka on esitettävä Säteilyturvakeskuksen tarkastettavaksi ennen seulonnan aloittamista.

Helsingin nykyisen palveluntuottajan kanssa on 31.12.2022 saakka voimassa oleva sopimus, ja sitä on jatkettu kahden vuoden optiolla 31.12.2024 saakka. Sopimus koskee lakisääteisiä ikäluokkia, eikä siinä ole otettu huomioon mahdollista seulontaikäluokkien laajennusta.

Naisikäluokkien 70–74 vuotta suuruus on Helsingissä 18 620 eli vuosittain seulontakohorttiin kuuluvia on noin 9000. Tällöin 70 prosenttia seulonta-aktiivisuudella tehtäisiin vuodessa noin 6000 seulontamammografiaa, jolloin laajennuksen kustannus olisi noin 150 000 euroa vuodessa. Seulontakustannus optiokaudella 2024–2025 on noin 400 000 euroa vuodessa ja näin ollen se nousisi laajennuksen myötä noin 650 000 euroon.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää rintasyövän seulonnan ikärajan nostamista 74 vuoteen harkinnan arvoisena, mutta katsoo, että asiassa pitäisi edetä valtakunnallisten linjausten mukaisesti ja odottaa mahdollista seulonta-asetuksen muutosta. Mikäli laajennukseen kuitenkin päädyttäisiin, kyseessä olisi pikemminkin seulonnan kohderyhmän pysyvä laajennus kuin pilottihanke ja tällöin tämä olisi otettava huomioon

23.01.2023

Asia/3

valmisteltaessa uutta mammografiaseulontojen hankintapäätöstä vuonna 2024.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Kansainvälisissä tutkimuksissa seulonnan on todettu vähentävän rintasyöpäkuolleisuutta myös 70–74 vuoden iässä. Hyvin suunniteltu ja järjestetty kansallinen seulontaohjelma lisää kansalaisten tasa-arvoa ja vähentää alueellista eriarvoisuutta. Tutkittaville oikea negatiivinen testitulos antaa turvallisuuden tunteen ja vähentää huolestuneisuutta. Seulontojen muita etuja ovat esimerkiksi potilaiden kärsimyksen vähentäminen parantavan hoidon avulla, säästävät leikkaukset ja liitännäishoitojen pienentynyt tarve. Lisäksi syöpien hoitaminen varhaisessa vaiheessa säästää yhteiskunnan resursseja, koska hoitoaika on lyhyempi ja hoito kevyempi kuin edenneen syövän hoito.

Hyötyjen lisäksi rintasyövän seulonta aiheuttaa myös haittoja. Yksi viidestä seulontaan säännöllisesti osallistuvasta naisesta lähetetään vähintään kerran tarpeettomasti jatkotutkimuksiin. Seulonnassa myös todetaan pieniä varhaisessa vaiheessa olevia kasvaimia, joista osa ei olisi aiheuttanut oireita naisen elinaikana."

Käsittely

13.12.2022 Ehdotuksen mukaan

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Sinikka Vepsä: Helsinki toimii pilottina ja nostaa rintasyövän ikärajan 74 ikävuoteen nykyisen palveluntuottajan sopimuksen ja mahdollisen optioajan päättyessä. Kansainvälisissä tutkimuksissa seulonnan on todettu vähentävän rintasyöpään kuolleisuutta 70-74 vuoden iässä sekä syöpien hoitaminen varhaisessa vaiheessa säästää yhteiskunnan resursseja ja rintasyöpään sairastuneiden naisten inhimillisiä kärsimyksiä.

Kannattaja: jäsen Pentti Arajärvi

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Sinikka Vepsä)

23.01.2023

Asia/3

Jaa-äännet: 9

Vilja Alanko, Maaret Castrén, Sami Heistaro, Kati Juva, Laura Korpi-
nen, Minna Lindgren, Matti Niiranen, Mikko Paunio, Daniel Sazonov

Ei-äännet: 4

Pentti Arajärvi, Björn Månsson, Meri Valkama, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 9 -
4.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi esittelijän ehdotuksen mukaisen
lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoyli lääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

23.01.2023

Asia/4

§ 35

V 1.2.2023, Vuosaaren Broändan asemakaavan muutos (nro 12770)

HEL 2020-007904 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 54. kaupunginosan (Vuosaari, Keski-Vuosaari) kortteleiden 54037–54045, korttelin 54046 tonttien 4, 6-9 ja 12, korttelin 54141 tontin 2 ja lähivirkistys-, vesi-, puisto- ja katualueiden asemakaavan muutoksen 22.3.2022 päivätyn ja 8.11.2022 muutetun piirustuksen nro 12770 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12770 kartta, päivätty 22.3.2022, muutettu 8.11.2022, päivitetty Kylk:n 8.11.2022 päätöksen mukaiseksi
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12770 selostus, päivätty 22.3.2022, muutettu 8.11.2022, päivitetty Kylk:n 8.11.2022 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 22.3.2022, täydennetty 8.11.2022 ja asukastilaisuuden muistio 5.9.2019 ja pientaloinfotilaisuuden muistio 31.10.2019
- 4 Osa päätöshistoriaa
- 5 Muistutukset
- 6 Havainnekuva AK-korttelista, 23.9.2022
- 7 Kaavamutoshakemukset, kaavio 7.2.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Helen Oy
Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti

23.01.2023

Asia/4

kuntayhtymä

Kymp/Talouden tuki
Uudenmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristö-
keskus

Esitysteksti

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,
rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Kaavamuutoksen haki-
jat

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,
rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee Broändan asuinalueita, joka sijaitsee Vuosaaren luoteisosassa Kallvikintien länsipuolella, lähellä Vuosaaren pohjoista ostoskeskusta. Kaavaratkaisu on tehty, koska alueella olevaa rakentamatonta kaupungin omistamaa asuinrakennusten korttelialueen (A) tonttia 54037/6 koskien on myönnetty suunnitteluvaraus Rakennusliike Reponen Oy:lle sekä Roslings Manor Garden-sille asuntohankkeiden suunnittelua ja kumppanuuskaavoitusta varten. Kyseessä on viherrakentamisen kehityshanke, jossa toteutetaan uudenlaisia viherkattorakenteita asuinrakennusten kattopinnoille ja parvekkeille.

Tontille merkitään kaksi kaarevaa rakennusala kerrostaloille, joista läntisempi on jaettu II- ja III-kerroksiin osiin ja idempi IV–VI-kerroksiin osiin, ja jonka itäpuolella on Kallvikintien suuntainen II-kerroksinen osa katutilaan liittyviä maantason liiketiloja varten.

Kaavaratkaisussa on erityisesti keskitytty ratkaisemaan se, miten asuinkerrostalojen kattopintoihin ja parvekkeisiin liittyvät viherrakenteet toteutetaan poikkeuksellisen laadukkaina ja runsaina. Lisäksi asuinrakennukset on sijoitettu erityisen huolellisesti vaativaan rinnemaastoon, jotta viereisten pientalotonttien olosuhteet eivät heikenny merkittävästi.

Uutta asuntokerrosalaa on 3 943 k-m². Asukasmäärän lisäys on noin 90 asukasta. Nykyinen A-tontti muutetaan AK-tontiksi, jolloin tontin kerrosala 2 800 k-m² kasvaa 3 100 k-m² (nykyinen tonttitehokkuus

et=0,47). AK-tontin uusi kerrosala on 5 900 k-m² ja uusi tonttitehokkuus et = 0,94. Osalla nykyisistä pientalo-tonteista eli uusilla AP- eli asuinpientalotonteilla tonttitehokkuus et=0,25 nostetaan maanomistajien pyynnöstä 0,30:een, jolloin kerrosala kasvaa 843 k-m²:llä. Tällä 15 pientalotonttia koskevalla tonttitehokkuuden nostolla ei ole merkittäviä vaikutuksia koko alueen maiseman kannalta. Tontit sijoittuvat eri puolille laajaa pientaloaluetta. Tonttitehokkuuden nosto kasvattaa kerrosalaa keskimäärin alle 60 k-m² pientalotonttia kohden.

Kaavaratkaisun myötä alueelle rakentuu uusia asuntoja, joiden ainutlaatuisena vetovoimatekijänä ovat ekologisesti ja toiminnallisesti monipuoliset kattopuutarhat. Lisäksi alueen pientalotonttien täydennysrakentamista joustavoitetaan ja Vartiokylänlahden ekologisen yhteyden edellytykset turvataan.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Helsingin yleiskaavan 2016 mukaan alue on tontilla 54037/6 ja Kallvikintien läheisyydessä asuntovaltaista aluetta A2 (korttelitehokkuus on pääasiassa 1,0–2,0), Broändan pientaloalueella Rantakiventien länsi- ja pohjoispuolella pääosin asuntovaltaista aluetta A4 (korttelitehokkuus on pääasiassa alle 0,4), alueen kaakkoisreunassa Rantakiventien itäpuolella asuntovaltaista aluetta A3 (korttelitehokkuus on pääasiassa 0,4–1,2) ja alueen länsi- ja lounaisreunalla virkistys- ja viheraluetta.

Helsingin maanalaisen yleiskaavan 2021 mukaan alueen läpi kulkee nykyisen tontin 54037/6 kohdalla itä-länsisuunnassa nykyinen rakennettu tila ja tunneli, jonka olemassaolo on otettava huomioon ja sen toiminta- ja kehittämisedellytykset on turvattava.

Kaavaratkaisu on em. yleiskaavojen mukainen.

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista edistämällä asuntotuotantoa hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä, vahvistamalla kaupunginosan elävyyttä ja omaleimaisuutta sekä ehkäisemällä alueiden välistä eriytymistä.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi Kallvikintien suunnitteluperiaatteet 21.5.2019 jatkosuunnittelun pohjaksi.

Kaupunginhallitus varasi 17.12.2018 tontin 54037/6 Rakennusliike Reponen Oy:lle ja Roslings Manor Gardensille asuntohankkeiden suunnittelua ja kumppanuuskaavoitusta varten. Suunnitteluvaraus on uusittu tonttipäällikön päätöksellä 25.1.2022.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

23.01.2023

Asia/4

Alueella on Broändan purolaakson pientaloalue sekä sitä ympäröivät viheralueet Kallvikintien länsireunasta Broändan puron itäreunaan saakka. Alue rajoittuu etelässä Vartiokylänlahteen ja pohjoisessa Kurkimoision 2010-luvun alussa rakentuneeseen asuinalueeseen. Laakso on osa Vartiokylänlahdelta Mustavuorelle jatkuvaa vihersormea, Itä-Helsingin kulttuuripuistoa.

Alue on ollut aiemmin osa laajaa paikallisten kartanoiden ja tilakeskusten maisemaltaan avointa pelto- ja laidunmaata. Alueen vanhin rakennus oli vuodelta 1901 peräisin ollut koulurakennus, joka tuhoutui tulipalossa syksyllä 2020. Vanhimmat alueella olevat omakotitalot ovat 1940- ja 1950-luvuilta ja uusimmat ovat pientaloja 2010- ja 2020-luvuilta. Rantakiventien ja Kallvikintien risteyksen pohjoispuolella, on rakentamaton, 2000-luvun alussa kaavoitettu asuinrakennusten tontti 54037/6, jolla on aiemmin ollut soranottoa.

Vartiokylänlahteen rajoittuva alueen eteläreuna on hyvin lähellä merenpintaa. Tonttien ja asuinrakennusten suojaksi on Vartiokylänlahden pohjukkaan rakennettu tulvapenger 2010-luvulla.

Suurin osa Keski-Vuosaaresta on pohjavesialuetta. Keskellä Broändan pientaloaluetta on kunnallisten rakennusten ja laitosten korttelialue, jossa on varavedenottamo.

Alueella on voimassa useita asemakaavoja vuosilta 1970–2012.

Helsingin kaupunki omistaa tontin 54037/6 sekä kunnallistekniikan rakennusten ja laitosten korttelialueet (ET) sekä katu-, puisto- ja lähivirkistysalueet. Omakotirakennusten ja muiden enintään kahden perheen talojen korttelialueet (AO) sekä rivitalojen ja muiden kytkettyjen rakennusten korttelialueet (AR) ovat yksityisomistuksessa. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta. AO-tonttien tonttitehokkuuden nosto on tehty vastaanotettujen kaavamuutospyyntöjen pohjalta.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille vähäisiä kustannuksia korttelin 54037 eteläpuolisen yleisen alueen rakennustöistä, nämä kustannukset täsmentyvät tarkemmassa suunnittelussa. Lisäksi korttelin 54037 alueen johtosiirroista aiheutuu kustannuksia noin 130 000 euroa seuraavasti: Vesihuolto 100 000 euroa, sähkö 30 000 euroa.

Asemakaavamuutos nostaa alueen arvoa. Kaupungin omistamalle maalle kaavoitettavan rakennusoikeuden arvo on karkeasti arvioiden noin 4 milj. euroa.

23.01.2023

Asia/4

Kaavaratkaisun johdosta ei yksityisille maanomistajille koidu niin merkittävää hyötyä, että kaupunginhallituksen 26.4.2021 § 310 tekemän päätöksen mukaiselle maankäytösopimusmenettelylle olisi tarvetta.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 12.5.–10.6.2022 .

Kaavaehdotuksesta tehtiin 3 muistutusta, joista 1 oli adressi. (allekirjoittajia yhteensä 12).

Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat Broändan purolaakson alueella olevaan kolmeen lehtoalueeseen sekä ET-alueen luontoarvoihin, ehdotusvaiheen vuorovaikutukseen, tonttia 54037/7 koskien täydennysrakentamisen massiivisuuteen suhteessa ympäröiviin pientaloihin, autopaikkojen riittävyteen, liikenneyhteyksien ja pelastamisen toimivuuteen, paalutuksen vaikutukseen naapuritalojen perustuksiin ja rakentamisen vaikutukseen pohjaveteen.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymä (HSY)
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)

Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat osoitteessa ***** olevaan suojeltavaan omakotitaloon, tontilla 54037/7 oleviin sähköverkon kaapeleihin, vesijohtoon sekä jätevesiviemäriin, kortteleiden 54043 ja 54041 johtokuja-aluevarausten merkintöihin, VL- ja VL/sl-alueiden johtokujamerkintöihin, Piippuhyllyn hulevesiviemäriin sekä Kallvikintien ja Rantakiventien risteyksen pohjoispuolisen istutettavan alueen johtokujamerkintöihin, ET-tontin 54040/1 rajaukseen, tulvariskistä johtuviin alimpiin rakentamiskorkeuksiin Vartiokylänlahden pohjukassa, hulevesien puhtaaseen käsittelyyn, liikennemelun torjuntaan sekä Raide-Jokeri 2:n tärinän ja runkomelun torjuntaan.

Lisäksi seuraavat tahot ilmoittivat, ettei ole lausuttavaa:

- kaupunginmuseo
- Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymä HSL
- Helen Oy.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

23.01.2023

Asia/4

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohdaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu tehdyt muutokset -liitteeseen.

Tarkemmat perustelut

Kaavaratkaisun vaikutukset ja tarkemmat perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12770 kartta, päivätty 22.3.2022, muutettu 8.11.2022, päivitetty Kylk:n 8.11.2022 päätöksen mukaiseksi
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12770 selostus, päivätty 22.3.2022, muutettu 8.11.2022, päivitetty Kylk:n 8.11.2022 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 22.3.2022, täydennetty 8.11.2022 ja asukastilaisuuden muistio 5.9.2019 ja pientaloinfotilaisuuden muistio 31.10.2019
- 4 Osa päätöshistoriaa
- 5 Muistutukset
- 6 Havainnekuva AK-korttelista, 23.9.2022
- 7 Kaavamuutoshakemukset, kaavio 7.2.2022

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Kuvaliite suojelukohteesta ja Broändan pientaloalueesta, 24.1.2022
- 4 Tehdyt muutokset

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Helen Oy
Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun lii-

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti

23.01.2023

Asia/4

kenne -kuntayhtymä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä	Esitysteksti
Kymp/Talouden tuki	Esitysteksti
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	Esitysteksti Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen Liite 1 Liite 2 Liite 3 Liite 4 Liite 5
Kaavamuutoksen hakijat	Esitysteksti Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Kaupunginmuseo
Asemakaavoitus

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 08.11.2022 § 622

HEL 2020-007904 T 10 03 03

Hankennumero 0592_20

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 22.3.2022 päivätyn ja 8.11.2022 muutetun asemakaavan muutossehdotuksen nro 12770 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 54. kaupunginosan (Vuosaari, Keski-Vuosaari) kortteleita 54037–54045, korttelin 54046 tontteja 4, 6-9 ja 12, korttelin 54141 tonttia 2 ja lähivirkistys-, vesi-, puisto- ja katualueita.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.

23.01.2023

Asia/4

- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla: Päätöksen-
teko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Käsittely

08.11.2022 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli tiimipäällikkö Tuukka Linnas. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

26.04.2022 Ehdotuksen mukaan

29.03.2022 Poistettiin

22.03.2022 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Tuukka Linnas, tiimipäällikkö (asemakaavoitus), puhelin: 310 37308
tuukka.linnas(a)hel.fi

Jussi Ukkonen, arkkitehti (asemakaavoitus), puhelin: 310 20516
jussi.ukkonen(a)hel.fi

Janne Antila, liikenneinsinööri (liikenne- ja katusuunnittelu), puhelin: 310 20355
janne.antila(a)hel.fi

Anna-Maaria Särkkä, maisema-arkkitehti (kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu), puhelin: 31042161

anna-maaria.sarkka(a)hel.fi

Karri Kyllästinen, diplomi-insinööri (teknistaloudelliset asiat), puhelin: 310 37347
karri.kyllastinen(a)hel.fi

Raimo Pakarinen, ympäristötarkastaja (ympäristöpalvelut), puhelin: 310 31534
raimo.pakarinen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimitauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 10.02.2022 § 10

HEL 2020-007904 T 10 03 03

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

23.01.2023

Asia/4

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12770 pohjakartan kaupunginosassa 54 Vuosaari. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12770
Kaupunginosa: 54 Vuosaari
Kartoituksen työnumero: 2/2021
Pohjakartta valmistunut: 26.3.2021
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31911
merja.kyyro(a)hel.fi
Ville Jussila, kiinteistöinsinööri, puhelin: 310 31825
ville.jussila(a)hel.fi

23.01.2023

Asia/5

§ 36

V 1.2.2023, Valtuutettu Matias Pajulan aloite nousevista ajoesteistä keskeisille paikoille vieville ajoväylille

HEL 2022-007410 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Matias Pajulan aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Matias Pajula ja 25 muuta valtuutettua esittävät aloitteensa, että Helsinki selvittää mahdollisuuden asentaa nousevat ajoesteet kaupungin keskeisille paikoille vieville ajoväylille, kuten Senaatintorin ja Kauppatorin ympäristöön.

Kaupunkiympäristön toimialan liikenne- ja katusuunnittelupalvelu laatii selvityksen tarkoituksenmukaisista keinoista estää tilaisuuksien aikana ajo väkijoukkoon. Asia valmistellaan yhteistyössä poliisin, pelastuslaitoksen ja kaupunginkanslian turvallisuus- ja valmiusyksikön kanssa. Selvityksen työohjelmaa laaditaan parhaillaan ja työ tehdään alkuvuoden aikana.

Helsingin keskusta-alueella on käytetty ajoesteinä kiinteitä ja avattavia pollareita. Avattavat pollarit ovat avaimella manuaalisesti avattavia tai alas laskeutuvia mekaanisia pollareita. Helsingin keskustassa on laskeutuvia pollareita asennettu Kluuvikadulle, Yliopistokadulle, Kansalais-

torille, Eero Erkon kadulle ja Iso Roobertinkadulle. Pollareiden toteutamisessa ja toiminnassa on ollut haasteita.

Alas laskeutuvia pollareita käytetään kävelykaduilla ja torialueilla, joilla on tarvetta joko huoltoajoon tai kiinteistölle ajoon. Pollareilla estetään asiaton ajo sekä pysäköinti alueella. Pollarit laskemalla voidaan sallia välttämätön ajo kiinteistölle sekä huoltoajo. Törmäyksen kestävä alas laskeutuvat pylväät ovat rakenteeltaan raskaampia ja edellyttävät laajempia rakenteita maan alle.

Alas laskeutuvien törmäyksen kestävien pollareiden asentamisen hinta on noin 20 000 euroa/kpl. Pollareita tulee asentaa noin 1,5 m välein, joten ajon estäminen laajoilla alueilla aiheuttaa varsin merkittäviä investointikustannuksia. Pollareiden asentamista katualueelle vaikeuttaa myös maanalle sijoitetut johdot ja putkitukset. Katualueella ei juurikaan ole vapaata tilaa maanalaiseen rakentamiseen ja alas laskeutuvien pollareiden asentaminen voi vaatia myös johtojen ja putkitusten siirtämistä. Lisäksi pollareiden toiminnan varmistaminen vaatii kadun kuivatusjärjestelyiden muutoksia. Tämä aiheuttaa merkittäviä lisäkustannuksia pollareiden toteutukseen.

Keskeisten spontaanien ja järjestettyjen juhlien ja tapahtumien alueiden määrittäminen edellyttää yhteistyötä poliisin, pelastuslaitoksen ja kaupungin turvallisuus- ja valmiusyksikön kanssa. Alas laskeutuvien pollareiden suunnittelu yleisillä alueilla kuuluu liikenne- ja katusuunnittelu-palvelun tehtäviin.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Vastaus on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 ja 4 momentin mukaan kaupunginhallitus vastaa aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua, ja esittää sen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Matias Pajulan aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

23.01.2023

Asia/6

§ 37

V 1.2.2023, Valtuutettu Silja Borgarsdottir Sandelinin aloite liikenneturvallisuuden parantamiseksi Jätkäsaaren Hyväntoivonpuistossa

HEL 2022-007413 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Silja Borgarsdottir Sandelinin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Silja Borgarsdottir Sandelin ja 25 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin kaupunki parantaa liikenneturvallisuutta Jätkäsaaren Hyväntoivonpuistossa ja laatii ratkaisuja, jotta ei-toivottua ajoneuvoliikennettä ei olisi puistossa varmistaen kuitenkin pelastusajoneuvojen ja puiston huoltoautojen pääsy.

Hyväntoivonpuiston tarkoitus on toimia virkistysalueena ja vehreänä jalankulun ja pyöräilyn väylänä. Puiston liikenteellisesti merkittävin reitti on puiston suuntaisesti kulkeva alueellinen jalankulun ja pyöräilyn väylä, joka tulee puiston eteläisen osan ja eri puiston osia yhdistävän sillan valmistuttua yhdistämään Ruoholahden merenrantaan. Puiston eteläosan rakentaminen on käynnissä ja sitä rakennetaan vaiheittain tulevien vuosien aikana.

Puisto rajautuu yhdeksään katuun: Välimerenkatuun, Länsisatamankatuun, Juutinraumankatuun, Suezinkatuun, Kap Horninkatuun, Rionka-

23.01.2023

Asia/6

tuun, Hyväntoivonkatuun, Malagankatuun, Livornonkatuun sekä Jätkäsaarenkujan. Katujen päihin puiston reunalle on suunniteltu portit korostamaan liikenneympäristön muutosta puiston ja katualueen välillä. Portit on asennettu kaikkien katujen päihin lukuun ottamatta Rionkatua, Hyväntoivonkatua sekä Jätkäsaarenkujaa. Rionkadulle ja Hyväntoivonkadulle porttien asennus on aikataulutettu vuodelle 2023. Jätkäsaarenkujan päähän ei ole suunniteltu porttia kujan ollessa liikenneympäristöltään erilainen muihin katuihin nähden. Jätkäsaarenkujalla kulku on sallittu ainoastaan jalankulkijoille ja pyöräilijöille.

Puiston reunoille katujen ja puiston rajalle on suunniteltu yhdistetyn jalakäytävän ja pyörätien liikennemerkkit. Autoilu on kielletty puistossa. Liikennemerkkit on asennettu kaikkien katujen paitsi Hyväntoivonkadun päähän. Puistossa on kuitenkin puiston kunnossapitoa edellyttävää huoltoajoa sekä kiinteistöjen pelastusreittejä, jotka on huomioitu suunnittelussa.

Autojen läpiajon estämiseksi kaupunkiympäristön toimiala asentaa puuttuvan liikennemerkkin Hyväntoivonkujan päähän sekä siirtää Juutiraumankadun, Suezinkadun ja Kap Horninkadun liikennemerkkejä näkyvämmälle paikalle. Rionkadun ja Hyväntoivonkadun päähän puiston reunalle sijoitetaan tilapäiset istutuslaatikot kunnes suunnitellut portit saadaan rakennettua. Istutuslaatikot selkeyttävät ympäristön muutosta kadun ja puiston välillä. Lisäksi tutkitaan kalusteiden sijoittamista puistoon tavoitteena estää autojen läpiajon houkuttelevuutta visuaalisin keinoin. Uusien kalusteiden suunnittelussa huomioidaan pelastusreittien ja puiston kunnossapidon vaatimat tilatarpeet.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Vastaus on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 ja 4 momentin mukaan kaupunginhallitus vastaa aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua, ja esittää sen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Silja Borgarsdottir Sandelinin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 25.10.2022 § 593

HEL 2022-007413 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Hyväntoivonpuiston pohjoisosa on suurimmalta osin valmistunut vuonna 2020. Hyväntoivonpuisto on suunniteltu aikaa kestäväksi. Puistossa liikkuvan henkilön turvallisuuden tunne on ollut yksi suunnittelua ohjannut tekijä. Puiston pääasiallinen tarkoitus on toimia virkistysalueena ja vehreänä jalankulun ja pyöräilyn väylänä. Erilaiset toiminnot tukevat puiston monipuolista käytettävyyttä. Puiston liikenteellisesti merkittävin reitti on puiston suuntaisesti kulkeva alueellinen jalankulun ja pyöräilyn väylä, joka tulee puiston eteläisen osan ja eri puiston osia yhdistävän sillan valmistuttua yhdistämään Ruoholahden merenrantaan. Puiston eteläosan rakentaminen on käynnissä ja sitä rakennetaan vaiheittain tulevien vuosien aikana.

Hyväntoivonpuisto rajautuu yhdeksään katuun, jotka ovat Välimerenkatu, Länsisatamankatu, Juutinraumankatu, Suezinkatu, Kap Horninkatu, Rionkatu, Hyväntoivonkatu, Malagankatu, Livornonkatu sekä Jätkäsaarenkuja. Katujen päihin puiston reunalle on suunniteltu portit korostamaan liikenneympäristön muutosta puiston ja katualueen välillä. Portit on asennettu kaikkien katujen päihin lukuun ottamatta Rionkatua, Hyväntoivonkatua sekä Jätkäsaarenkujaa. Rionkadulle ja Hyväntoivonkadulle porttien asennus on aikataulutettu vuodelle 2023. Jätkäsaarenkujan päähän ei ole suunniteltu porttia kujan ollessa liikenneympäristöltään erilainen muihin katuihin nähden. Jätkäsaarenkujalla kulku on sallittu ainoastaan jalankulkijoille ja pyöräilijöille.

Puiston reunoille katujen ja puiston rajalle on suunniteltu yhdistetyn jalakäytävän ja pyörätien liikennemerkki, jotka kertovat autoilun olevan kiellettyä puistossa. Liikennemerkki on asennettu kaikkien katujen paitsi Hyväntoivonkadun päähän. Puistossa ei ole huoltoajon tarvetta liiketilojen puolesta. Puistossa on kuitenkin muuta puiston kunnossapitoa edellyttävää huoltoajoa sekä kiinteistöjen pelastusreittejä, jotka on huomioitu suunnittelussa.

23.01.2023

Asia/6

Autojen läpiajon estämiseksi puistossa kaupunkiympäristön toimiala tulee asentamaan puuttuvan liikennemerkkin Hyväntoivonkujan päähän sekä siirtämään Juutinraumankadun, Suezinkadun ja Kap Horninkadun liikennemerkkejä näkyvämmälle paikalle. Rionkadun ja Hyväntoivonkadun päähän puiston reunalle tullaan siirtämään tilapäisesti istutuslaatikot siksi ajaksi kunnes suunnitellut portit saadaan rakennettua puiston reunalle. Istutuslaatikot tulevat selkeyttämään ympäristön muutosta kadun ja puiston välillä. Lisäksi kaupunkiympäristön toimiala tutkii kadun kalusteiden sijoittamista puistoon tavoitteena estää autojen läpiajon houkuttelevuutta visuaalisin keinoin. Uusien kadun kalusteiden suunnittelussa huomioidaan pelastusreittien ja puiston kunnossapidon vaatimat tilatarpeet.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Teemu Vuohtoniemi, liikenneinsinööri: 310 37490
teemu.vuohtoniemi(a)hel.fi

23.01.2023

Asia/7

§ 38

V 1.2.2023, Valtuutettu Coel Thomasin aloite ympärivuorokautisen metroliikenteen selvittämiseksi

HEL 2022-007405 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Coel Thomasin aloite
- 2 Lausunto, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä, 1.9.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Coel Thomas ja 31 muuta valtuutettua esittävät aloitteesaan, että metron liikennöinnin pidentämisestä ympärivuorokautiseksi tehdään kattava selvitys.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) vastaa joukkoliikenteen järjestämisestä Helsingissä. HSL suunnittelee liikenteen ja tilaa joukko-liikennepalvelut operaattoreilta. Metroliikenteen osalta tuotanto tilataan Helsingin kaupungin liikennelaitokselta (HKL), joka tuottaa sen yhteistyössä Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa. Päätös metron yöliikenteen lisäämisestä kuuluu HSL:n toimivaltaan ja siten myös valtuustoaloitteen ehdotuksen tutkiminen on ennen kaikkea HSL:n asia.

Metron yöliikenteestä eli metron liikennöintiajan pidentämisestä klo 23.30 jälkeen on tehty useita valtuustoaloitteita ja muita tarkasteluja.

Kaikissa näiden johdosta tehdyissä selvityksissä on päädytty siihen tulokseen, että metron yöliikenne on kannattamatonta.

HSL katsoo lausunnossaan, että metron liikennöintiajan pidennykselle ei ole edellytyksiä taloudellisista, liikenteenhoidollisista sekä matkustajaturvallisuuden, -palvelun ja -kokemuksen näkökohdista. Vaikka metrolla liikennöitäisiin Tampereen ratikan tavoin yöliikennettä harvalla 30 minuutin vuorovälillä, ei liikenteestä saataisi kustannustehokasta. HSL ei myöskään näe tällä hetkellä tarvetta uudelle metron yöliikenteen selvitykselle, sillä edellisten selvitysten jälkeen liikennöintiaikojen pidentämisen edellytykset ovat heikentyneet pandemian myötä romahtaneiden matkustajamäärien sekä selvästi heikomman taloudellisen tilanteen myötä.

Vuonna 2009 tehtiin Metron yöliikenteen laajentamisselvitys. Selvityksen tuloksena todettiin, että metron liikennöintiajan jatkaminen ei ole toistaiseksi perusteltua palvelutaso- ja turvallisuusnäkökulmien lisäksi joukkoliikennejärjestelmän tehokkuuden kannalta.

HSL järjesti vuosina 2013–2014 yli vuoden kestäneen kokeilun, jonka aikana metro liikennöi viikonloppuina kaksi tuntia pidempään. Kokeilun aikana kerättiin tietoa sekä metro- että bussiliikenteestä. Kokeilusta tehdyt selvitykset vahvistivat aiempaa näkemystä siitä, että viikonlopun yöliikenteessä matkustajamäärät laskevat klo 22–02 ja nousevat jälleen klo 03–4.30. Metroliikenteen 2 tunnin jatkaminen osui täten juuri siihen ajankohtaan, jolloin matkustajia on vähiten.

Metron liikennöintiajan pidentäminen johtaa taloudellisesti tehottomaan joukkoliikenteeseen, sillä metrolla tarjottava kapasiteetti on suuri ja asemien ylläpitotunnit kalliita suhteessa alhaisiin matkustajamääriin. Metron yöliikenteellä ei myöskään voi korvata bussiliikennettä kokonaan, joten metron palvelua täydentämään tarvitaan joka tapauksessa joko liityntäbussilinjasto tai erillinen yöbussilinjasto. Nämä molemmat ratkaisut johtaisivat kalliiseen ja mahdollisesti päällekkäiseen ylitarjontaan keskiyön hiljaisimpina tunteina.

Matkustajamäärien pienuudesta johtuvan kustannustehottomuuden lisäksi metron yöliikennettä vastaan puhuvat muut metron liikennöintiin liittyvät kustannukset. Liikennöintiajan pidennyksen myötä kasvavien liikennöintikorvausten lisäksi yöliikenteen kustannuksia nostaisi myös asemien aukiolon pidentäminen ja järjestyksenvälön ja matkalippujen tarkastuksen kasvanut tarve. Jälkimmäisiä perustelevat aiemmat selvitykset, joissa on todettu järjestyshäiriöiden ja liputtomuuden kasvavan selvästi metrossa yöaikaan. Lisäksi metrossa kuten muussakin raideliikenteessä koettu turvallisuus on ollut yöaikaan heikkoa, joka laskee kysyntää ja perustelee lisätyn järjestyksenvälön tarvetta.

23.01.2023

Asia/7

Kustannusnäkökulmien lisäksi myös liikenteenhoidolliset näkökulmat tulee huomioida metron liikennöintiaikojen pidentämisen mahdollisuuksia arvioidessa. Yöaikaan metrorata on varattu mm. infran kunnossapidolle sekä mahdollisille koulutusajoille ym. toimenpiteille, joita ei voi suorittaa liikenteen kulkiessa. Yöaikaan myös hoidetaan suuri osa metrojunien huoltotoimenpiteistä, jotka pitävät junat varikolla poissa liikenteestä. Metroliikenteen sujuvuuden ja toimivuuden varmistamiseksi tarvitaan siis jokaisena yönä huoltoikkuna, jolloin metro ei liikennöi.

Metron yöliikenteelle riittävä matkustajamäärä on viikonloppuisin pikkujoulukaudella marras-joulukuussa, metron varressa järjestettävien suurien yleisötapahtumien yhteydessä sekä joinakin erityisinä öinä kuten uutena vuonna tai vappuna. Tuolloin metro myös vähentää N-linjojen lisäliikenteen tarvetta ja on järkevää liikennöidä klo 23.30–1.30 välisenä aikana, koska kysyntää on riittävästi. Tätä periaatetta tullaan noudattamaan jatkossakin. Muina aikoina erillisellä yöbussilinjastolla voidaan luoda kustannustehokkaampi joukkoliikennepalvelu.

Asiasta on saatu HSL:n; HKL:n johtokunnan ja kaupunkiympäristölautakunnan lausunnot. Vastaus on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 ja 4 momentin mukaan kaupunginhallitus vastaa aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua, ja esittää sen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Coel Thomasin aloite
- 2 Lausunto, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä, 1.9.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 13.09.2022 § 495

HEL 2022-007405 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) vastaa joukkoliikenteen järjestämisestä Helsingissä. HSL suunnittelee liikenteen ja tilaa joukkoliikennepalvelut operaattoreilta. Metroliikenteen osalta HSL tilaa liikenteen tuotannon Helsingin kaupungin liikennelaitokselta (HKL), joka tuottaa sen yhteistyössä Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n (Kaupunkiliikenneyhtiö) kanssa. Päätös metron yöliikenteen lisäämisestä kuuluu HSL:n toimivaltaan ja siten myös valtuustoaloitteen ehdotuksen tutkiminen on ennen kaikkea HSL:n asia.

Metron liikennöintiajan jatkamisesta on tehty aloitteita aiemminkin. HSL toteutti Helsingin kaupungin pyynnöstä 15.11.2013 alkaen reilun vuoden kestäneen kokeilun, jonka aikana perjantain ja lauantain jälkeisinä öinä metroa liikennöitiin klo 1.30 asti. Kokeilun ensimmäisen puolen vuoden kokemuksista HSL totesi seuraavaa. ”Kokeilun aikana kerättiin tietoa sekä metrosta että busseista. Selvityksissä havaittiin viikonlopun yöliikenteestä se, että matkustajamäärä vähenee klo 22–02 ja nousee sitten klo 3–4.30. Tämä ei ole taloudellista joukkoliikennettä, koska metron kapasiteetti on suuri ja asemien ylläpitotunnit kalliita. Yömetrolle riittävä matkustajamäärä saavutetaan viikonloppuisin pikkujoulukaudella marras-joulukuussa sekä joinakin erityisinä öinä kuten uutena vuotena ja vappuna. Tuolloin metron liikennöinti vähentää busseilla liikennöitävien N-linjojen kaksoislähtöjen tarvetta, joten metroa on järkevää liikennöidä klo 23.30–1.30 välisenä aikana.” Kuukausittaiset yömetron matkustajamäärät vuonna 2014 vaihtelivat 25 000 - 45 000 matkustajan välillä.

Koronapandemia vaikutti voimakkaasti joukkoliikenteen käyttöön. Palautuminen joukkoliikenteen pariin on alkanut vähitellen, mutta matkustajamäärän ennustetaan jäävän pitkäaikaisesti pienemmäksi kuin ennen pandemiaa. Joukkoliikenteen matkustajamäärän arvioidaan kuitenkin alitavan vielä vuonna 2025 ennätysvuoden 2019 matkustajamäärän noin yhdeksällä prosentilla.

Koronan myötä joukkoliikenne on joutunut kustannuskriisiin. HSL on koronan myötä joutunut tekemään säästötoimenpiteenä leikkauksia joukkoliikenteen palvelutasoon. HSL:n mahdollisuudet palvelutason nostamiseen lähivuosina ovat hyvin rajalliset. HSL:n kaudelle 2023–2025 asetettu lipputulotavoite sisältää paineita lippujen hintojen korotuksille, jotta HSL:n talous saadaan tasapainoon.

Metroasemien läheisyydessä sekä Helsingissä että Espoossa asuu tuhansia asukkaita enemmän kuin ennen Länsimetron avautumista edellisen yömetrokokeilun aikaan. Länsimetron toinen vaihe lisää tätä mää-

rää edelleen merkittävästi. Metron liikennöintiajan pidentäminen vaikuttaisi erityisesti näiden ihmisten yölliseen liikkumiseen. Yöllinen matkustamistarve hoidetaan nykyisin bussiliikenteellä, jolla pystytään tarjoamaan riittävää palvelua myös muualle kuin metroasemien välittömään läheisyyteen.

Metron liikennöintiajan kasvattaminen lisäisi joukkoliikenteen järjestämisen kustannuksia. Suuria säästöjä ei tässä yhteydessä todennäköisesti ole saatavissa korvautuvasta bussiliikenteestä, koska metrolinene tarvitsee aina tuekseen bussiliikennettä, jotta joukkoliikenteen palvelutaso pysyisi kohtuullisena myös muualla kuin metroasemien läheisyydessä. Liikennöinnin lisäkustannusten lisäksi metron laajempi liikennöinti aika aiheuttaa haasteita ja lisäkustannuksia myös radan kunnossapidolle.

Metron liikennöintiajan jatkamisen lisäarvoon matkustajille vaikuttaa metroasemien vaikutuspiirissä asuvien asukkaiden kasvava määrä. Yöliikennöinti kuitenkin lisäisi joukkoliikenteen järjestämisen kustannuksia. Joukkoliikenteen nykyisen taloustilanteen näkökulmasta katsoen ehdotettu selvitys metron liikennöintiajan lisäämiseksi ei ole juuri nyt ajan-kohtainen.

06.09.2022 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 06.09.2022 § 66

HEL 2022-007405 T 00 00 03

Lausunto

Johtokunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Pääkaupunkiseudun metrolinenteen tilaajana toimii Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL), jonka tilaaman metrolinenteen tuottaa Helsingin kaupungin liikenneliikelaitos (HKL) yhteistyössä Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n (Kaupunkiliikenneyhtiö) kanssa.

Nykyään metron liikenne päättyy pääsääntöisesti HSL:n määrittelemän palvelutason mukaisesti klo 23.30. Tarvittaessa ja metron liikennettä on

erillisen harkinnan mukaan jatkettu erilaisten suurtahtumien yhteydessä.

Vakituista metron yöliikennettä on selvitetty useaan otteeseen aiempina vuosina: vuonna 2009 tehtiin metron yöliikenteen laajentamisselvitys ja vuosina 2013 – 2014 toteutettiin metron pidennetyin liikenteen kokeilu viikonloppuisin. Edellisen kerran metron yöliikennettä käsiteltiin vuonna 2017 tehdyn valtuustoaloitteen yhteydessä.

Vuonna 2009 tehdystä Metron yöliikenteen laajentamisselvityksessä ei löydetty perusteita laajentamiselle muun muassa palvelutason tai turvallisuusnäkökulmien osalta eikä joukkoliikennejärjestelmän kustannustehokkuuden kannalta. Selvityksessä todetaan myös yöbussilinjojen vaikutusalueen kattavuuden olevan metroliiikenteen kaltainen ja tarjoten myöhäisillan hiljaisen kysynnän aikana myös paremman ja kustannustehokkaan palvelutason matkustajamäärien hoitamiseen. Metroliiikenteen kustannuksista, liikennöintikustannusten ohella, merkittävän osan muodostavat vartiointin tarve ja mahdollinen liityntäliikenne.

Marraskuusta 2013 vuoden 2014 loppuun jatkuneen metron pidennetyin liikenteen kokeilun aikana metro liikennöi viikonloppuisin klo 1.30 asti. Kaupunginhallituksen lausunnossa koskien HSL:n alustavaa toimintaja taloussuunnitelmaa 2015 – 2017 (22.9.2014, § 962) todetaan, että metron yöliikenteen aiheuttama joukkoliikenteen kustannusten kasvu on saatuun joukkoliikennejärjestelmän palvelutason parantumiseen ja matkustajien hyötyyn nähden suuri.

Metron yöliikenne vaatisi lisäresursseja vartiointiin sekä kasvattaisi kuljettajatarvetta. Vuoden 2017 valtuustoaloitteen käsittelyä varten tehtyjen alustavien selvitysten perusteella rajoitettu kokeilujakson kaltainen lisäliikenne ei aiheuttaisi huomattavia muutoksia metroradan ja junakaluston kunnossapitojärjestelyissä. Sen sijaan ympärivuorokautinen metroliiikenne kasvattaisi kunnossapitokustannuksia merkittävästi. Myös vuotuisen kilometrimäärän lisäys lisää kustannuksia tihentyneenä huoltovälinä kaluston kunnossapidossa.

Kunnossapitotoiminnan yleiseen järjestelyyn ympärivuorokautinen metroliiikenne toisi huomattavia muutoksia ja haasteita, sillä kunnossapitotoiminnalle ei olisi käytettävissä selkeää vapaata ratakapasiteettia ja -aikaa. Vapaan työskentelyajan poistuminen radalta sekä junakaluston luontaisen seisonta-ajan lyhentyminen nostaisivat kunnossapitokustannuksia ja tuottaisivat haasteita säilyttää nykyinen liikenteen luotettavuustaso. Tarkempi kunnossapitotoiminnan kustannusten selvittäminen vaatisi erillisen selvityksen.

Vuonna 2017 arvioitiin pelkän viikonloppujen pidennetyin liikenteen tuottavan vähintään noin 300.000 euron korotuksen vuotuisiin järjes-

23.01.2023

Asia/7

tyksenvalvonnan kustannuksiin. Ympärivuorokautisen liikenteen kohdalla järjestyksenvalvonnan kustannukset kasvaisivat merkittävästi enemmän laajentunut metroverkko huomioiden. Vuonna 2022 käytettävissä olevien tietojen perusteella arvioidaan, että viikonloppujen yöliikenne nostaisi järjestyksenvalvontakuluja n. 8 % nykyisestä. Jatkuva ympärivuorokautinen metroliiikenne sen sijaan kasvattaisi järjestyksenvalvontakuluja vähintään n. 2,1 milj. eurolla vuodessa, joka olisi lähes 26 % korotus nykyisiin kustannuksiin.

HSL:n vastuulla on kokonaisvaltaisesti arvioida yöliikennemuutosten vaikutuksia koko seudun joukkoliikenteen kustannustasoon. HKL yhdessä Kaupunkiliikenneyhtiön kanssa tuottaa tarvittaessa tietoa arvioinnin pohjaksi. Mahdollinen päätös yöliikenteen laajentamisesta kuuluu HSL:n toimivaltaan.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Saara Kanto

Lisätiedot

Saara Kanto, toimitusjohtaja, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

23.01.2023

Asia/8

§ 39

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunnan varajäsenen valinta

HEL 2022-012767 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus

- myönsi Kirsti Laine-Hendolinille eron rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunnan varajäsenen tehtävästä ja
- valitsi Pontus Juntusen (kaupunginkanslia, strategiaosasto) varajäseneksi rakentamispalveluliikelaitoksen johtokuntaan kaupunginhallituksen toimikaudeksi.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Käsittely

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että varajäseneksi valitaan Mikko Kiesiläisen sijasta Pontus Juntunen.

Pontus Juntunen nimetään johtokuntaan strategiaosaston tehtävänsä perusteella. Hän toimii strategiaosastolla mm. Staran kehittämis- ja tuottavuusohjelman ohjausryhmässä. Lisäksi hänellä on pitkä kokemus liiketaloudellisesti johdettujen organisaatioiden kehittämisestä.

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

hallintojohtaja
Kirsi Remes

Lisätiedot

Pilvi Ainola, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 38460
pilvi.ainola(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Eroilmoitus 27.10.2022
- 2 Eroilmoitus, täydennys 17.11.2022

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Otteen liitteet

23.01.2023

Asia/8

Päätöksessä mainitut

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus

- myöntää Kirsti Laine-Hendolinille eron rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunnan varajäsenen tehtävästä ja
- valitsee Mikko Kiesiläisen (kaupunginkanslia, strategiosaosto) varajäseneksi rakentamispalveluliikelaitoksen johtokuntaan kaupunginhallituksen toimikaudeksi.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus valitsi Kirsti Laine-Hendolinin 30.8.2021 § 590 varajäseneksi rakentamispalveluliikelaitoksen johtokuntaan kaupunginhallituksen toimikaudeksi. Kirsti Laine-Hendolin on 28.10.2022 (täydennys 17.11.2022) pyytänyt eroa työtehtävien muutoksen vuoksi.

Toimielimen jäseneksi esitetään osittain luottamushenkilöitä ja osittain kaupungin henkilöstöön kuuluvia henkilöiden aseman tai tehtävien perusteella.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevistä syistä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin. Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö.

Johtokuntaan ja toimikuntaan voidaan valita sellainenkin henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen ja lautakuntaan tai jonka kotikunta kunta ei ole.

Mikko Kiesiläinen on valmistunut kauppatieteiden maisteriksi London School of Economicsista ja hänellä on kymmenen vuoden työkokemus liiketoiminnan ja julkishallinnon kehittämistehtävistä. Mikko Kiesiläinen toimii Staran ja kaupungin toimialojen johdon yhteisen teknisen palvelustrategian ohjausryhmän puheenjohtajana.

Esittelijä

hallintojohtaja
Kirsi Remes

Lisätiedot

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

23.01.2023

Asia/8

Pilvi Ainola, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 38460
pilvi.ainola(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Eroilmoitus 27.10.2022
- 2 Eroilmoitus, täydennys 17.11.2022

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Taloushallintopalveluliikelaitos
Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 16.01.2023 § 27

HEL 2022-012767 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

16.01.2023 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

09.01.2023 Pöydälle

Esittelijä

vs. hallintojohtaja
Antti Peltonen

Lisätiedot

Pilvi Ainola, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 38460
pilvi.ainola(a)hel.fi

23.01.2023

Asia/9

§ 40

Oikaisuvaatimus kaupunginhallituksen tekemästä päätöksestä 24.10.2022 § 702, Helsingin pysäköintipolitiikka 2022

HEL 2022-004754 T 08 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hylätä oikaisuvaatimuksen.

Esittelijän perustelut

Oikaisuvaatimus

Kuntalain (410/2015) 134 §:n 1 momentin mukaan kunnanhallituksen, lautakunnan ja valiokunnan, niiden jaoston sekä niiden alaisen viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea päätökseen oikaisua. Oikaisuvaatimus tehdään 2 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitetun toimielimen ja sen jaoston sekä sen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. Oikaisuvaatimuksen saa kuntalain 137 §:n mukaan tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Kuntalain 138 §:n mukaan oikaisuvaatimus tulee tehdä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Kuntalain 140 §:n 3 momentin mukaan kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Kaupunginhallituksen kokouksen 24.10.2022 päätöspöytäkirja on ollut nähtävänä yleisessä tietoverkossa 2.11.2022. Oikaisuvaatimus on saapunut kaupungin kirjaamoon 7.11.2022. Oikaisuvaatimusta on täydennetty 15.11.2022. Oikaisuvaatimus on osoitettu oikealle viranomaiselle ja se on saapunut säädetyssä määräajassa.

Oikaisuvaatimuksessa esitetyt vaatimukset ja niiden perusteet

Oikaisuvaatimuksen tekijä vaatii, että kaupunginhallituksen päätös 24.10.2022 § 702 kumotaan ja palautetaan valmisteltuun siten, että asukaspysäköinnin maksu on tasa-arvoisesti 1.5.2023 alkaen kaikilla alueilla 20 euroa kuukaudessa eli 240 euroa vuodessa. Vaatimuksen mukaan asian merkityksellisyys vuoksi asia on käsiteltävä kaupunginvaltuustossa. Kaupunginhallituksen päätöksen perusteluissa ei ollut esitetty miksi asiasta on päätetty kaupunginhallituksessa.

Oikaisuvaatimuksen mukaan korkea asukaspysäköintimaksu näivettää kaupungin keskusta-alueita, kun pieni- ja keskituloisilla perheillä ei ole varaa asua keskustassa. Perheet tarvitsevat autoa muun muassa lasten harrastuskuljetuksiin ja tavaroiden kuljettamiseen. Kaupunginhallituksen päätös vähentää keskusta-alueella asumisen monimuotoisuutta.

Korkea asukaspysäköintimaksu ei takaa pysäköintipaikkaa alueella. Esimerkiksi keskustassa Puutarhakadulla ja Vuorikadulla on oikaisuvaatimuksen tekijän mukaan ollut vuosia pysäköintipaikkoja poissa käytöstä työmaiden takia. Vuorikadulla oli keväällä 2022 ainoastaan tarpeettomia CD-paikkoja käytössä Puutarhakadulla olleen kaukolämpötyömaan takia. Työmaan valmistuttua kaupunki viivytteli turhaan pysäköintikieltojen poistamisessa. Kaupungin tulee huolehtia palvelutasosta ja korkeiden maksujen vastineeksi valvoa, että pysäköintipaikat ovat poissa käytöstä vain välttämättömän ajan.

Oikaisuvaatimuksen mukaan aluepysäköinnissä ei ole kyse markkinahinnasta, koska kaupungilla on monopoli katualueisiin. Lisäksi oikaisuvaatimuksen tekijä kyseenalaistaa onko kaupungin tarkoituksena edistää yksityisten pysäköintitalojen kannattavuutta. 100–300 % vuositasolla olevat hinnankorotukset ovat kohtuuttomia. Kaupungilla ei ole osoitettavia sellaisia kustannusnousuja, joihin korotukset perustuvat.

Oikaisuvaatimuksessa todetaan lisäksi päätöksessä päätetyn ainoastaan asukaspysäköintimaksujen korotuksesta, kun taas päätöksen muu teksti on pääasiassa muusta asiasta. Kaupungin internet-sivulta ei saanut päätöksen kannalta olennaista liitettä 1. Lisäksi oikaisuvaatimuksen tekijän mukaan hänelle toimitetusta kirjallisesta pöytäkirjaotteesta puuttuivat kaikki liitteet.

23.01.2023

Asia/9

Oikaisuvaatimuksen käsittely ja perustelut

Kaupunginhallituksen 24.10.2022 § 702 päätös on pääosin jatkovalmistelua ohjaava. Lisäksi siinä on päätetty asukas- ja yrityspysäköintitunnusten hinnan korotuksista. Oikaisuvaatimus ei koske päätöksen valmistelua ohjaavaa osaa vaan ainoastaan asukaspysäköintitunnuksen hintapäätöstä.

Kaupunginhallituksen toimivallasta säädetään hallintosäännön 8 luvun 1 §:ssä. Pykälän 3 momentin mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on päättää asioista, joita ei ole säädetty tai määrätty muulle kaupungin toimielimelle, viranhaltijalle tai luottamushenkilölle. Käsiteltävänä olevasta asiasta päättämisestä ei ole säädetty tai määrätty muulle kaupungin toimielimelle, viranhaltijalle tai luottamushenkilölle. Kaupunginhallituksella on asiassa toimivalta.

Vuonna 2022 asukaspysäköinnin hinta oli Helsingissä 30 euroa kuukaudessa, mikä tarkoittaa noin yhden euron vuorokausimaksua. Vyöhykepysäköinnin maksu on tällä hetkellä ydinkeskustassa 4 euroa tunnissa lukuun ottamatta yöaikaa sekä pyhäpäiviä. Ympäri vuorokautinen pysäköintioikeus Helsingin ydinkeskustan yksityisissä pysäköintilaitoksissa maksaa noin 200–300 euroa kuukaudessa. Tarkoituksena on nostaa vuoden 2023 aikana on asukaspysäköinnin hinta 60 euroon kuukaudessa, mitä on edelleen pidettävä erittäin edullisena verrattuna vyöhykepysäköintiin sekä pysäköintiin yksityisissä pysäköintilaitoksissa. Palvelut eivät täysin vastaa toisiaan, mutta hintaero on edelleen erittäin suuri.

Asukaspysäköinnin hinnalla on hyvin vähäinen merkitys ihmisten mahdollisuuteen asua Helsingin kantakaupungissa, mihin vaikuttaa huomattavasti enemmän muut seikat kuten asumisen hinta. Helsingin kaupunkistrategiaan 2021–2025 mukaan joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräliikenteen kulkumuoto-osuutta kasvatetaan. Kantakaupungissa pääasiallisina liikkumistapoina tulisi olla kestävät liikkumismuodot kuten joukkoliikenne, jalankulku ja pyöräily siten, että kantakaupungissa tarvitsisi liikkua mahdollisimman vähän autolla. Satunnaisempaa auton tarvetta varten on mahdollisuus käyttää esimerkiksi yhteiskäyttöauto-palveluita.

Asukaspysäköintitunnuksen ominaisuuksiin kuuluu, että se ei takaa pysäköintipaikkaa. Tällä hetkellä monilla alueilla asukaspysäköintitunnuksia on lunastettu enemmän kuin mitä pysäköintipaikkoja on tarjolla. Korkeampi hinta voi poistaa asukaspysäköintitunnusten hakijoiden joukosta vähän käytössä olevien ajoneuvojen omistajia ja haltijoita, jolloin vapaa pysäköintipaikka on mahdollista löytää helpommin.

Katutyömaat ovat välttämättömiä kaupungin infran toimivuudelle ja turvallisuudelle. Työmaiden vuoksi pysäköintipaikkoja joudutaan ajoittain poistamaan väliaikaisesti käytöstä. Työmaan valmistuttua tavoitteena on palauttaa ne käyttöön mahdollisimman nopeasti, mutta välillä tässä saattaa esiintyä viivettä. Kaupungin tavoitteena on sovittaa yhteen eri työmaiden ajoituksia siten, että niiden haitat olisivat mahdollisimman vähäiset.

CD-paikkoja kaupunki merkitsee ulkomaisille edustustoille kansainvälisten sopimusten perusteella. Jos ne poistuvat käytöstä esimerkiksi lähetystön muuton vuoksi, pyritään pysäköintipaikat palauttamaan tavalliseen pysäköintiin tai muuhun tarpeelliseen käyttötarkoitukseen.

Kaupungin tavoitteena ei ole edistää yksityisten pysäköintilaitosten kannattavuutta, mutta kaupungin etu on, että yksityisten pysäköintilaitosten suosio kasvaisi ja kadunvarsipysäköintiä siirtyisi niihin. Tämä tehostaisi kaupunkitilan käyttöä sekä helpottaisi katujen kunnossapitoa varsinkin talvisin. Tämän vuoksi pysäköintipolitiikassa on yhtenä toimenpiteenä kaupungin ja yksityisten pysäköintilaitosten yhteistyön lisääminen asukaspysäköinnissä sekä erityistilanteissa.

Helsingin kaupunkistrategian 2021–2025 mukaan kaupungin tarkoituksena on jatkaa askeleittain siirtymistä kohti markkinaehtoista pysäköintipolitiikkaa. Lisäksi kaupunkistrategian mukaisesti varmistetaan pysäköintimahdollisuuksien riittävyys asukaspysäköinnissä sekä liityntäpysäköinnissä. Asukaspysäköinnissä markkinaehtoisuutta toteutetaan hinnoittelemalla pysäköinti siten, että kysyntä ja tarjonta vastaavat paremmin toisiaan. Tämä myös varmistaa nykytilannetta paremmin paikkojen riittävyyden. Palvelutason mukaisessa hinnoittelussa paikkojen käyttöaste sekä asukaspysäköinnin tunnustiheys määrittävät toteutettavat hinnankorotukset. Jos suureet eivät ole riittävän korkeita, hinnankorotuksia ei toteuteta. Vuonna 2023 toteutettavat hinnankorotukset perustuvat yleisen hintatason nousuun, kaupunkitilan merkittävyyteen ja sen vaihtoehtoiskustannuksiin sekä kunnossapidon laatuvaatimukseen. Edellisen kerran asukas- ja yrityspysäköintitunnusten kuukausimaksua on nostettu tammikuussa 2021. Tilastokeskuksen kuluttajaindeksi on kasvanut lähes 11 prosenttiyksikköä tammikuusta 2021 syyskuulle 2022.

Kaupunginhallituksen kokouksen 24.10.2022 päätöspöytäkirja on ollut nähtävänä yleisessä tietoverkossa 2.11.2022. Päätös sekä sen liitteet 1–6 on luettavissa kaupungin internetsivuilla osoitteessa

https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/paatoksenteko/kaupunginhallitus/esityslistat/asiakirja?year=2023&ls=11&doc=Keha_2022-10-24_Khs_38_Pk

23.01.2023

Asia/9

Tieto päätöspöytäkirjan nähtävillä olosta sekä linkki päätökseen ja sen liitteisiin on lähetetty oikaisuvaatimuksen tekijälle tiedoksi sähköpostitse 2.11.2022. Lisäksi oikaisuvaatimuksen tekijälle on pyynnöstä 3.11.2022 lähetetty postitse pöytäkirjan ote muutoksenhakuohjeineen.

Oikaisuvaatimus tulee hylätä, sillä siinä ei ole esitetty sellaisia laillisuus- tai tarkoituksenmukaisuusperusteita, joiden johdosta kaupunginhallituksen päätös olisi kumottava tai joiden johdosta päätöstä olisi muutettava.

Päätöksen täytäntöönpano

Kuntalain 143 §:n mukaan päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos oikaisuvaatimus tai valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi taikka jos oikaisuvaatimuksen käsittelevä toimielin tai valitusviranomainen kieltää täytäntöönpanon. Kaupunginhallituksen 24.10.2022 § 702 päätöksen täytäntöönpano ei tee mahdollista valitusta hyödyttömäksi eikä täytäntöönpanon peruuttamisesta myöskään aiheutuisi kovin suurta vahinkoa. Näin ollen kaupunginhallituksen päätös 24.10.2022 § 702 pannaan täytäntöön mahdollisesta valituksesta huolimatta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Oheismateriaali

- 1 Oikaisuvaatimus 7.11.2022
- 2 Oikaisuvaatimus 7.11.2022, täydennys 15.11.2022

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksentekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala

23.01.2023

Asia/9

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 24.10.2022 § 702

HEL 2022-004754 T 08 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi Helsingin pysäköintipolitiikan 2022 liitteen 1 mukaisesti ohjeellisena noudatettavaksi.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti korottaa kaikkien asukas- ja yrityspysäköintitunnuksen kuukausimaksua vuoden 2023 aikana 30 eurolla siten, että 1.6.2023 lukien asukas- ja yrityspysäköintitunnuksen kuukausimaksua korotetaan 15 euroa sekä 1.12.2023 lukien 15 euroa. Helsingissä siirrytään palvelutason mukaiseen pysäköinnin hinnoitteluun 1.12.2024 alkaen pysäköintipolitiikassa esitetyn toimenpiteen 13 mukaisesti. Tämän jälkeen pysäköintimaksuja tarkistetaan palvelutasoon perustuvan hinnoittelun mukaisesti vuosittain joulukuun alussa.

Käsittely

24.10.2022 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Maarit Vierunen: Korvataan päätös seuraavalla päätöksellä:

Kaupunginhallitus hyväksyy Helsingin pysäköintipolitiikan 2022 liitteen 1 mukaisesti ohjeellisena noudatettavaksi.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää, että Helsingissä siirrytään palvelutason mukaiseen pysäköinnin hinnoitteluun 1.12.2023 alkaen pysäköintipolitiikassa esitetyn toimenpiteen 13 mukaisesti. Tämän jälkeen pysäköintimaksuja tarkistetaan palvelutasoon perustuvan hinnoittelun mukaisesti vuosittain joulukuun alussa.

Kannattaja: Marcus Rantala

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Maarit Vierusen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 9

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Titta Hiltunen, Lauri Muranen, Johanna Nuorteva, Tuomas Rantanen, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen

Ei-äännet: 6

Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Marcus Rantala, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Maarit Vierunen

23.01.2023

Asia/9

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 9 - 6.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Keskushallinto Pormestari 27.06.2022 § 82

HEL 2022-004754 T 08 00 00

Päätös

Pormestari otti esittelyynsä Helsingin pysäköintipolitiikkaa 2022 koskevan asian.

Päätöksen perustelut

Hallintosäännön 19 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan pormestari voi aina ottaa kaupunginhallituksen tai sen jaoston toimivaltaan kuuluvan asian esiteltäväkseen tai määrätä viranhaltijan asian esittelijäksi.

Pormestari on 6.8.2021 (§ 73) ottanut esittelyynsä kaupunkistrategiaa sekä talousarviota ja -suunnitelmaa koskevan päätöksenteon.

Koska Helsingin pysäköintipolitiikka kytkeytyy keskeisesti kaupungin strategiaan ja talousarvioon, on tarkoituksenmukaista, että pormestari ottaa asian esittelyynsä.

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 24.05.2022 § 314

HEL 2022-004754 T 08 00 00

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle Helsingin pysäköintipolitiikan 2022 hyväksymistä liitteen numero 1 mukaisesti ohjeellisena noudatettavaksi.

Kaupunkiympäristölautakunta korosti, että kotihoidon pysäköintitunnuskäytäntö vakinaistetaan.

23.01.2023

Asia/9

Uuden pysäköintipolitiikan kaudelta tehdään kattava vaikutustenarviointi, jossa tarkastellaan uusien linjausten vaikutusta muun muassa auton käytön määrään ja omistamiseen sekä politiikan sosioekonomisia vaikutuksia. Vaikutustenarvioinnin tavoitteena on vahvistaa tietopohjaa osana päätöksentekoa.

Lisäksi lautakunta korosti kaupunkistrategian tavoitteita pysäköintimahdollisuuksien riittävydestä ja markkinaehtoisuudesta. Näihin tavoitteisiin liittyen lautakunta korostaa, että tavoitellun asukaspysäköinnin palvelutason paranemisen tulee tapahtua riittävän ripeässä aikataulussa ja katsoo siksi että kaupunginhallituksen ja kaupunginhallituksen asettaman vastuullinen ja kestävä talous -ohjelmaryhmän tulee tavoitella alkuvaiheessa selkeämpää muutosta hinnoitteluun ja siten ensimmäisen korotuksen kautta vähintään 2,7 miljoonan euron lisätuloja vuodelle 2023.

Käsittely

24.05.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että liitteen 1 teemaan ”Kohti ympäristöystävällistä ja kestävästä pysäköintiä” lisätään uusi toimenpide ”Mikroliikkumispalveluiden pysäköinnin kehittäminen”.

Tähän lisäykseen liittyen liitteessä 1 olevaan raporttiin lisätään perusteluksi seuraava teksti: Mikroliikkuminen ja siihen liittyvät alustatalouden palvelut ovat nopeasti ja määrältään voimakkaasti kehittyvä liikkumismuoto. Mikroliikkuminen on monin tavoin mm. energiatehokkuuden ja kaupungin elävyyden kannalta suotuisaa, mutta siihen liittyy vaikutuksia kuten pysäköinnin ongelmia, joita on tärkeää hallita. Kaupunki on aktiivinen omin käytettävissä olevin toimin ja toimijaverkostossa vaikuttaen mikroliikkumispalveluiden pysäköinnin vaikutusten hallitsemiseksi. Esimerkiksi sähköpotkulautojen pysäköintijärjestelyjen parantamista ja järjeistämistä yhteistyössä operaattoreiden kanssa pilotoidaan kesällä 2022 ja tästä saatavien kokemusten myötä toimintatapoja edelleen kehitetään.

Muutokset päivitetään raporttiin ennen mahdollista kaupunginhallituksen käsittelyä.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 1:

Anni Sinnemäki: Liite 1 toimenpide 16:

Täydennysrakentamista koskevat toimenpiteet ja laskentaohjeen päivi-

23.01.2023

Asia/9

tys priorisoidaan ja ne tehdään mahdollisimman ripeässä vaikka realistisessa aikataulussa.

Kannattaja: Jenni Pajunen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 2:

Anni Sinnemäki: Liite 1 toimenpide 19:

Lautakunta korostaa, että pysäköintiyhtiö on olennainen väline pysäköintiratkaisujen hallinnointiin ja toteutukseen ja kaupungin tuottavuuteen ja tehokkuuteen tällä alalla. Siihen liittyvät avoimet kysymykset tulee ratkoa päämäärätietoisesti ja siten kiirehtiä selvityksen valmistumista.

Kannattaja: Jenni Pajunen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 3:

Anni Sinnemäki: Liite 1 toimenpide 23:

Jotta kuljetuspalveluiden positiivinen vaikutus pitkäaikaisen pysäköintitarpeen vähenemiseen korostuisi, kuljetuspalveluita tulee ohjata tilatehokkaampiin kuljetusmuotoihin

Kannattaja: Jenni Pajunen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 1:

Risto Rautava: Tehdään seuraava lisäys liitteen 1 toimenpiteeseen 6: Katutyömaiden aiheuttamien pysäköintipaikkojen vähenemisen kompensoimiseksi lisätään alueellisia pysäköintipaikkoja esimerkiksi ottamalla pysäköintikäyttöön käytöstä poistettuja julkisen liikenteen pysäkkejä silloin kun tämä ei heikennä kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita.

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Risto Rautavan vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 2:

Risto Rautava: Tehdään seuraavat muutokset liitteen 1 kohtaan 6.2. "Kaupungin ja yksityisten pysäköintilaitosten välisen yhteistyön lisääminen

23.01.2023

Asia/9

asukaspysäköinnissä ja erityistilanteissa." Lisäys uusiksi virkkeiksi edellisen jälkeen: "Maanalaisten pysäköintilaitosten saavutettavuutta ja pysäköintilaitosten muodostaman verkoston toimivuutta parannetaan. Laaditaan selvitys maanalaisten pysäköintilaitosten saavutettavuudesta ja pysäköintilaitosten muodostaman verkoston toimivuudesta."

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Risto Rautavan vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 3:

Risto Rautava: Liite 1 toimenpide 7:

Lisätään virke: Pyritään edistämään vähällä käytöllä olevien autojen talviaikaista pitkäaikaissäilytystä selvittämällä keinoja lisätä Tattarisuon autohotellin käyttöastetta.

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Risto Rautavan vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 1:

Olli-Pekka Koljonen: Oheinen vastaehdotus osaksi lautakunnan päätöstä: "Kaupunkiympäristölautakunta korostaa, että kotihoidon pysäköintitunnuskäytäntö vakinaistetaan."

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Olli-Pekka Koljosen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 2:

Olli-Pekka Koljonen: Oheinen lisäys lautakunnan päätökseen: "Uuden pysäköintipolitiikan kaudelta tehdään kattava vaikutustenarviointi, jossa tarkastellaan uusien linjausten vaikutusta muun muassa auton käytön määrään ja omistamiseen sekä politiikan sosioekonomisia vaikutuksia. Vaikutustenarvioinnin tavoitteena on vahvistaa tietopohjaa osana päätöksentekoa."

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Olli-Pekka Koljosen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 1:

Jenni Pajunen: Lisätään liitteen 1 seurantamittareihin sähköautojen la-

23.01.2023

Asia/9

tauspisteiden määrä suhteessa sähköautojen ja lataushybridien määrään Helsingissä (Tavoite 3: seurantamenetelmä 3. s. 20 sekä mittarit s. 62). LISÄYS s.40 Pyritään siihen, että mahdollisimman suuri osuus parkkipaikkojen yhteydessä olevista sähköautojen latauspisteistä on pikalatauspisteitä, jotka mahdollistavat täyssähköautojen lataamisen.

Kannattaja: Risto Rautava

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Jenni Pajusen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 2:

Jenni Pajunen: Lisäys liitteen 1 s.40: Selvitetään mahdollisuuksia osallistaa myös kansainvälisiä yrityksiä sähköautojen latauspisteiden markkinavuoropuheluun ja kilpailutuksiin (koska sähköautojen latauspisteiden kilpailutuksiin osallistuneiden suomalaisyritysten määrä on tähän mennessä ollut hyvin rajallinen).

Kannattaja: Risto Rautava

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Jenni Pajusen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 3:

Jenni Pajunen: Lisäys liitteen 1 s.40: Selvitetään mahdollisuuksia rahoittaa parkkipaikkojen latauspisteiden operointia mainostuloilla kaupunkikuvalliset ja esteettiset standardit huomioiden

Kannattaja: Risto Rautava

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Jenni Pajusen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Mika Raatikainen: Tehdään seuraava muutos liitteen 1 kohtaan 6.4, Kadunvarsipysäköinti: Sivu 44 taulukko ja tämän muutoksen aiheuttamat vastaavat korjaukset muihin kohtiin asiakirjassa Asukaspysäköintitunnuksen hinta (€/kk), jos vuosittainen maksimikorotus toteutuu joka vuosi +5%
Yrityspysäköintitunnuksen hinta (€/kk) jos vuosittainen maksimikorotus toteutuu joka vuosi +5 %

Mika Raatikaisen vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Vastaehdotus 4:

Risto Rautava: Tehdään seuraava muutos liitteen 1 kohtaan 6.4, Kadunvarsipysäköinti: Sivu 44 taulukko ja tämän muutoksen aiheuttamat vastaavat korjaukset muihin kohtiin asiakirjassa

23.01.2023

Asia/9

Asukaspysäköintitunnuksen hinta (€/kk), jos vuosittainen
maksimikorotus toteutuu joka vuosi +15%
Yrityspysäköintitunnuksen hinta (€/kk) jos vuosittainen
maksimikorotus toteutuu joka vuosi +15 %

Kannattaja: Silja Borgarsdottir Sandelin

Vastaehdotus 3:

Olli-Pekka Koljonen: Oheinen vastaehdotus osaksi päätöstekstiä: "Lautakunta korostaa kaupunkistrategian tavoitteita pysäköintimahdollisuuksien riittävydestä ja markkinaehtoisuudesta. Näihin tavoitteisiin liittyen lautakunta korostaa, että tavoitellun asukaspysäköinnin palvelutason paranemisen tulee tapahtua riittävän ripeässä aikataulussa ja katsoo siksi että kaupunginhallituksen ja kaupunginhallituksen asettaman vastuullinen ja kestävä talous -ohjelmaryhmän tulee tavoitella alkuvaiheessa selkeämpää muutosta hinnoitteluun ja siten ensimmäisen korotuksen kautta vähintään 2,7 miljoonan euron lisätuloja vuodelle 2023."

Lisäksi tehdään seuraava muutos liitteen 1 sivun 44 taulukkoon:

Taulukon maksimikorotusprosentti (+20%) muutetaan alhaisemmaksi (+15%) Eli seuraavasti:

"Asukaspysäköintitunnuksen hinta (€/kk), jos vuosittainen maksimikorotus toteutuu joka vuosi +15%

Yrityspysäköintitunnuksen hinta (€/kk) jos vuosittainen maksimikorotus toteutuu joka vuosi +15 %"

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Olli-Pekka Koljosen ja Risto Rautavan vastaehdotuksista äänestettiin vastakkain, jonka jälkeen voittanut ehdotus äänestettiin vastakkain esittelijän ehdotuksen kanssa.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Olli-Pekka Koljosen vastaehdotuksen 3 mukaisesti muutettuna

Ei-ehdotus: Risto Rautavan vastaehdotuksen 4 mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 7

Mia Haglund, Otso Kivekäs, Olli-Pekka Koljonen, Sami Kuusela, Tuomas Nevanlinna, Amanda Pasanen, Anni Sinnemäki

Ei-äännet: 6

Silja Borgarsdottir Sandelin, Atte Kaleva, Otto Meri, Jenni Pajunen, Mika Raatikainen, Risto Rautava

Olli-Pekka Koljosen vastaehdotus voitti Risto Rautavan vastaehdotuksen äänin 7 - 6.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Olli-Pekka Koljosen vastaehdotuksen 3 mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 2

Otto Meri, Jenni Pajunen

Ei-äännet: 7

Mia Haglund, Otso Kivekäs, Olli-Pekka Koljonen, Sami Kuusela, Tuomas Nevanlinna, Amanda Pasanen, Anni Sinnemäki

Tyhjä: 4

Silja Borgarsdottir Sandelin, Atte Kaleva, Mika Raatikainen, Risto Rautava

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi Olli-Pekka Koljosen vastaehdotuksen äänin 7-2 (4 tyhjää).

Risto Rautava, Jenni Pajunen ja Mika Raatikainen jättivät päätöksestä seuraavan sisältöisen eriävän mielipiteen: Pysäköintipolitiikassa lautakunnan ei pidä asettaa pysäköintimaksujen korotuksista saataville tuloille tavoitteita.

Otto Meri jätti päätöksestä seuraavan sisältöisen eriävän mielipiteen: Ilmoitan eriävän mielipiteen päätökseen. Eriävä mielipide liittyy päätöksen kohtaan: "Lautakunta korostaa kaupunkistrategian tavoitteita pysäköintimahdollisuuksien riittävydestä ja markkinaehtoisuudesta. Näihin tavoitteisiin liittyen lautakunta korostaa, että tavoitellun asukaspysäköinnin palvelutason paranemisen tulee tapahtua riittävän ripeässä aikataulussa ja katsoo siksi että kaupunginhallituksen ja kaupunginhallituksen asettaman vastuullinen ja kestävä talous -ohjelmaryhmän tulee tavoitella alkuvaiheessa selkeämpää muutosta hinnoitteluun ja siten ensimmäisen korotuksen kautta vähintään 2,7 miljoonan euron lisätuloja vuodelle 2023."

Katson, että päätös on tältä osin perustuslain 121 §:n 3 momentin vastainen. Säännös edellyttää, että kunnallisten verojen verovelvollisuudesta ja veron määräytymisen perusteista sekä verovelvollisen oikeusturvasta säädetään lailla. Lautakunnan päätöksessä edellytetty pysäköintitulojen lisäämistarve 2,7 miljoonalla eurolla on tosiasiallisesti esitys verotuksen kiristämisestä. Siltä osin kuin pysäköintimaksuilla pyritään kulujen kattamisen sijaan fiskaalisiin tavoitteisiin, tulee niiden perus-

23.01.2023

Asia/9

teesta ja määrästä säätää lailla. Näin ollen katson, että tehty päätös on PL 121.3 §:n vastainen.

10.05.2022 Pöydälle

03.05.2022 Pöydälle

26.04.2022 Pöydälle

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Juha Hietanen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37120
juha.hietanen(a)hel.fi

23.01.2023

Asia/10

§ 41

Lausunto ympäristöministeriölle luonnoksesta kansalliseksi luonnon monimuotoisuusstrategiaksi 2035

HEL 2022-014886 T 11 00 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 14.12.2022, fi
- 2 Lausuntopyyntö 14.12.2022, liite, luonnos, fi
- 3 Lausuntopyyntö 14.12.2022, liite, ennakkovaikutusten arviointi, fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa ympäristöministeriölle luonnoksesta kansalliseksi monimuotoisuusstrategiaksi 2035 seuraavan lausunnon:

Luontokato on yksi aikamme suurista ekologisista kriiseistä ja luontokadon pysäyttäminen sekä luonnon monimuotoisuuden saattaminen elpymisuralle ovat kuluvaan vuosikymmenen tärkeimpiä yhteiskunnallisia tehtäviä. Helsingin kaupunki on tehnyt systemaattista työtä ainutlaatuisen kaupunkiluontonsa monimuotoisuuden edistämiseksi kaupungin ensimmäisestä luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelmasta vuodesta 2008 alkaen.

Helsingin kaupunki hyväksyi keväällä 2021 luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelman vuosiksi 2021–2028 ja Helsingin kaupunkistrategia 2021–2025 painottaa ohjelman kunnianhimoista toimenpianoa. Strategiassa asetetaan myös tavoite perustaa vähintään

viisi luonnonsuojelualuetta vuodessa sekä sitoudutaan uuden luonnonsuojeluohjelman valmisteluun.

Helsinki on ollut mukana nyt kommentoitavana olevan kansallisen luonnon monimuotoisuusstrategian valmistelussa eikä strategialuonnos ole ristiriidassa Helsingin omien luonnon monimuotoisuustavoitteiden kanssa vaan tukee niiden edistämistä. Helsingin kaupunki esittää seuraavassa joitakin huomioita luonnoksesta erityisesti kaupunkiluonnon, Itämeren ja pienvesien, kaupunkisuunnittelun sekä strategian vaikuttavuuden näkökulmasta. Kommentit on sijoitettu lausuntopalvelussa pyydetyn mukaisesti luonnoksen alaotsikoiden alle.

1. Johdanto

Luonnon tutkitusti todennetut terveyshyödyt ja niiden myötä saatavat välilliset taloudelliset hyödyt on syytä mainita jo johdannossa. Kasvavissa kaupungeissa on tärkeää huomioida luonnon tarjoamat terveyshyödyt yhtenä kasvun ohjaamista määrittävänä tekijänä.

2. Strategian lähtökohdat

Luontokato tunnustettiin institutionaalisesti Rion sopimuksessa vuonna 1992 ja sen jälkeen niin kansainvälisesti kuin kansallisesti on usean vuosikymmenen ajan todettu luontokadon pysäyttämisen epäonnistuminen. Sen vuoksi on erittäin tärkeää, että strategiassa määrätietoisesti haetaan vaikuttavuutta luontokadon pysäyttämiseksi. Edellisen ohjelman arvioinnin perusteella on syytä keskittyä toimiin, joissa yhdistyvät laaja yhteistyö, vaikuttava tiedontuotanto, itsenäinen toteutus sekä riittävä oma rahoitus. Toimenpiteille on asetettava selkeät vastuutahot, konkreettiset määrälliset tavoitteet sekä toteutuksen seurannan mittarit.

Luonnoksessa tunnistetaan luontokadon ja ilmastonmuutoksen välinen yhteys, mikä on hyvä asia, sillä ympäristökriisit eivät ole toisistaan erillisiä, erillisinä hallittavia kokonaisuuksia. Koska myös luonnonvarojen käyttö on merkittävä luontokadon juurisyy, on toivottavaa, että strategiassa tuotaisiin esiin myös kiertotaloussiirtymän merkitys luontokadon hillitsijänä. Nyt kiertotalous mainitaan strategiassa, mutta sen merkitys luontokadon torjumisessa ei hahmotu riittävästi.

Strategiassa painotetaan kansalaisten asenteiden ja kulutustottumusten muuttumista sekä lasten ja nuorten ympäristökasvatusta. Vaikka nämä ovat relevantteja, tulee strategiassa selkeämmin painottaa sitä, että meneillään on kriittinen vuosikymmen luontokadon pysäyttämisen kannalta ja vastuu luonnon monimuotoisuuden turvaavista toimenpiteistä ja oikeudenmukaisen kestävyysmurroksen läpiviemisestä on nyt päättävässä ja toimeenpaneavassa asemassa olevalla sukupolvella.

Rakennetun ympäristön käsite kattaa rakennusten lisäksi puutarhat ja puistot ja näiden luonnon monimuotoisuuden lisäämisen mahdollisuudet on tuotu hyvin esille. Strategian lähtökohdissa kuvataan kuitenkin puutteellisesti kaupunkien luonto/virkistysalueiden eli väestön valtaosalle tärkeän lähiluonnon tilaa ja merkitystä. Kaupunkien luontoalueilla, esimerkiksi metsä- ja niittyalueilla, voi olla huomattavakin ennallistamispotentiaali.

3. Strategian tavoitteet

3.1 ja 3.2 Päätaavoite ja tarkemmat tavoitteet

Helsinki kannattaa strategiassa ilmaistua päätaavoitetta luontokadon pysäyttämistä vuoteen 2030 mennessä ja luonnon monimuotoisuuden elpymisestä. Myös tarkemmat tavoitteet ja niiden jakautuminen luonnon tilaa, luonnonsuojelua ja paineiden vähentämistä sekä juurisyitä koskeviin tavoitteisiin on perusteltua, kuitenkin paineiden vähentämiseen ja juurisyihin liittyvät tavoitteet tulisi erottaa toisistaan luonnoksen kuvan kolme mukaisesti. Strategiata terävöittäisi myös, mikäli kaikki tavoitteet muotoiltaisii yhtenäiseen tavoitemuotoon.

3.3 Luonnon tilan tavoitteet

Luonnon tilan tavoitteet ovat strategian varsinainen kärki. Helsinki pitää hyvänä sitä, että strategiassa on huomioitu myös tavanomainen luonto tällä hetkellä uhanalaisten lajien ja luontotyyppien lisäksi. Strategiassa tulee nykyistä selkeämmin tuoda esille tarve tarkastella maa- ja vesiekosysteemejä kokonaisuutena, sillä näitä ei voi monimuotoisuusnäkökulmasta mielekkäästi tarkastella erikseen.

Rakennetun ympäristön uuselinympäristötavoitteen jakamisessa eri taajama-alueiden kesken on tarpeen ottaa huomioon kyseisten alueiden nykytilanne ja taajamiin kohdistuvat kasvupaineet. Luontopohjaiset ratkaisut ovat uusi elementti rakennettuun ympäristöön, ja niiden toteuttamiseen tulee osoittaa riittävä rahoitus ja varmistaa alan osaamisen kehittäminen.

Strategiassa tulisi olla selkeä kaupunkien luonto/viheralueisiin liittyvä tavoite. Vastaava huomio tuli esille myös strategian ennakoarvioinnissa.

Jo nyt on nähtävissä, että Suomen merenhoidon suunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden saavuttaminen vuoteen 2027 mennessä on haasteellista. Strategiassa tulisi esittää Itämeren luonnon monimuotoisuuden parantamiseksi uusia avauksia tavoitteiden toteutuksen turvaamiseksi ja ylläpitämiseksi myös vuoden 2027 jälkeen.

3.4 Suojelu ja ennallistaminen

Tiukasti suojeltujen alueiden ja suojelua tukevien alueiden määrittely ei ole strategiassa selkeää – kumpaan luokkaan kuuluisivat esimerkiksi luonnonsuojelulain nojalla perustettavat luonnonsuojelualueet ja jos ne olisivat tiukasti suojeltuja alueita, mitä olisivat ”kaavamääräyksillä suojeltavat” suojelun tukialueet? Näitä määritelmiä tulee tarkentaa. On tärkeää, että luonnon suojelemiseksi tehtävät ratkaisut ja päätökset ovat mahdollisimman selkeitä ja yksiselitteisiä ja perustuvat luonnontieteelliseen tietopohjaan. Suojelun tukialueet ovat tässä mielessä ongelmallisia.

Kaavoituksen yhteydessä tehtävissä maankäyttöratkaisuissa on keskeistä ratkaista alueiden pääasiallinen käyttötarkoitus. Jos se ei ole alueen ominaisuuksiin perustuen luonnonsuojelu, on se jotakin muuta. Helsinki näkee silti mahdollisena, että esimerkiksi SL-alueita ympäröiville alueille, joiden käyttötarkoitus on jokin muu, voidaan tarvittaessa antaa SL-alueiden suojelua tukevia määräyksiä kuitenkin siten, että alueiden varsinainen käyttötarkoitus on edelleen kohtuullisella tavalla mahdollista.

3.5 Paineiden vähentäminen ja juurisyihin vaikuttaminen

Helsingissä suuri haaste on kaupungin kasvun ja lähiluonnon säilyttämisen ja sen monimuotoisuuden vaalimisen yhteensovittaminen. Luonnon terveysvaikutukset on tunnistettu ja kaupunki seuraa lähiluonnon saavutettavuutta alueellaan. Vaikka kaupunkiluonnon pinta-alat ovatkin pieniä, on luonnon monimuotoisuus verrattain hyvällä tasolla.

Helsingin maankäytössä toteutetaan jo lieventämishierarkiaa ekologista kompensatiota lukuun ottamatta. Kompensatio on uusi mekanismi, jonka toimeenpanon tueksi on uuden luonnonsuojelulain myötä pikaisesti valtionhallinnon perustettava toimivat, kompensoitiin kannustavat prosessit, kehitettävä yhtenäiset, käytännölliset toiminta- ja laskentamallit ja varmistettava riittävä resursointi asiantuntijuuden lisäämiseksi. Myös luonnon monimuotoisuutta koskeva informaatio-ohjauksen onnistuminen on riippuvainen riittävästä resursoinnista ja eri toimijoiden kouluttamisesta.

Julkisilla hankinnoilla voidaan merkittävästi vaikuttaa markkinoiden toimintaan ja luonnon monimuotoisuutta tukevien hankintakriteerien kehittäminen on vaikuttava, tärkeä toimenpide. Kriteerien lisäksi on tärkeää, että hankintoja ohjataan lähtökohtaisesti tuotteisiin ja palveluihin, jotka tukevat luonnon monimuotoisuuden säilymistä ja elpymistä. Eri hankintakategorioiden vaikutuksista luonnon monimuotoisuuteen tarvitaan lisää tietoa ja hankkijoiden tueksi onnistuneita ja vaikuttavia hankintaesimerkkejä. Näiden edistämiseen kaupungeissa on niukasti resursseja.

Helsingissä hankintojen ympäristövaikutuksien vähentämiseen on saatu tukea kansallisista hankintojen green deal -sopimuksista ja niiden tuomasta yhteistoiminnasta. Valtion ja kaupunkien välinen tiivis yhteistyö on elintärkeää myös luonnon monimuotoisuutta edistävien julkisten hankintojen kehittämisessä. Green deal -sopimukset ja Keino-akatemia ovat hyviä väyliä myös näiden tavoitteiden läpiviemiseen. Myös kansainvälinen yhteistyö tunnistetaan Helsingissä tarpeelliseksi hankintojen ekologisen jalanjäljen pienentämiseksi.

Helsinki kannattaa myös strategiaan kirjattuja hallinnon yhteistyön ja ylivaalikautisen sitoutumisen tavoitteita. Ne on tunnistettu oleellisiksi myös kaupungin omassa luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimenpano-ohjelman määrätietoisessa edistämisessä.

Luontotiedon systemaattinen kartuttaminen ja olemassa olevan luontotiedon kokoaminen yhteen paikkaan on keskeistä luontokadon trendin seuraamiseksi. Se, ettei tietoa tällä hetkellä ole tai että se on puutteellista tai hajallaan eri järjestelmissä, ei saa kuitenkaan estää luontokatoa torjuvien toimenpiteiden toteuttamista.

Helsinki pitää hyvänä, että strategian tavoitteena on saada luonnon tilan seurantaan selkeät ja laajasti hyväksytyt mittarit, joilla voidaan tuottaa tietoa luonnon tilasta ja toimenpiteiden vaikuttavuudesta. Helsinki tekee mielellään yhteistyötä luonnon tilan seurannassa.

On tärkeää, että strategialuonnoksessa korostetaan osallisuuden merkitystä. Kaupunkisuunnittelun prosessit on rakennettu toteuttamaan vuorovaikutteisuuden periaatetta ja eri osallisryhmät ovat luontonäkökulmastakin jo nykyisellään vahvasti edustettuina ja osallistuvat aktiivisesti suunnitteluun.

Kaupunkisuunnitteluprosesseissa keskeistä on erilaisten näkökulmien tunnistaminen ja yhteensovittaminen, sekä selvitysten että saadun palautteen pohjalta.

3.7 Suomi maailmalla

Itämeren maiden energiayhteistyötä koskeva kappale vaikuttaa tässä irralliselta eikä sen yhteys luontokadon ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ole ilmeinen. Itämeren suojelun edistäminen ravinteiden ja haitallisten aineiden kuormitusta vähentämällä on tärkeää myös vesiluonnon monimuotoisuuden näkökulmasta. Helsinki on tehnyt Turun kaupungin kanssa aktiivista yhteistyötä Itämeren suojelemiseksi jo vuodesta 2006. Kaupunkien käynnistämään Itämerihaasteeseen on liittynyt jo 319 tahoja kaikista rantavaltioista. Itämeren suojelukomission (HELCOM) työtä on syytä tukea jatkossakin.

Muut huomiot - 4. Strategian vaikutukset

Helsinki yhtyy pitkälti luonnoksessa esitetyn ennakoarvioinnin huomioihin ja ehdotuksiin. Strategian tavoitteiden onnistumisessa keskeistä on toimenpideohjelman sisältö. Sen valmistelussa on selkeästi kirjattava toimenpiteet, niiden vastuutahot sekä seurattavat mittarit. Strategialuonnoksessa on esimerkiksi kunnille osoitettuja tavoitteita tunnistettavissa niin suoraan kunnille osoitettuna kuin 'julkishallinnolle' ja 'yhteisöille' osoitettujen kirjausten alta, mikä vaikeuttaa kuntiin kohdistuvien tavoitteiden hahmottamista.

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimiala on hiljattain julkaissut oppaan "Eräranta, Susa ja Koskinen Kaisa-Reeta: Toimenpideohjelmat strategian tukena. Opas päästövähennysohjelman laatimiseen". Sen oppeja soveltaen myös luonnon monimuotoisuusstrategian toimenpideohjelmassa tulisi selkeästi tunnistaa ne toimenpiteet, joilla on suora vaikutus luontokadon pysäyttämiseen, välttämättömät, suoraa vaikutuksia mahdollistavat toimenpiteet sekä selvitykset uusien luontokatoa pysäyttävien toimenpiteiden määrittelemiseksi.

Muut huomiot - 4.3 Strategian muut ympäristö- ja yhteiskunnalliset vaikutukset

Helsinki pitää tärkeänä, että luonnon monimuotoisuusstrategiassa ja sen vaikutusten arvioinnissa keskitytään luonnontieteellisiin näkökulmiin, luonnon itseisarvoiseen merkitykseen sekä luonnon ihmiselle tuottamiin hyötyihin. Luonnon monimuotoisuuteen ja luontokadon torjuntaan ei kuitenkaan pidä sekoittaa viheralueisiin liittyviä sosiaalisia kytkentöjä. Virkistysalueen viihtyisyys on subjektiivista eikä sillä ole biodiversiteetin kanssa välttämättä mitään tekemistä. Virkistykseen ja ulkoiluun liittyviä näkökulmia huomioidaan suunnittelussa pääosin muilla perusteilla ja muista lähtökohdista.

Helsingin kaupunki katsoo myös, että luonnon monimuotoisuusstrategialla on pääsääntöisesti myönteinen vaikutus ilmastoon. On kuitenkin syytä täydentää arviota siltä osin kuin on kyse alue- ja yhdyskuntarakenteen suurten kehityslinjoiden ilmastovaikutuksista. Tulee tiedostaa, että luonnon monimuotoisuuden edistämisen vaikutuksia on tärkeää arvioida eri aluetasojen ulottuvuuksissa. Seutu- ja kaupunkitasoisesti katsoen voi olla luonnon monimuotoisuuden ja ilmastovaikutusten kannalta ensiarvoisen tärkeää ohjata kasvua jo rakennettuun ympäristöön ja joukkoliikennevyöhykkeille. Tällä tavoin voidaan vähentää liikkumistarvetta ja maankäytölle tarvittavan alueen pinta-alaa. Tämä puolestaan vähentää päästöjä ja säästää luontoalueita sekä hiilinieluja. Toisaalta tästä voi aiheutua pienialaisia haitallisia vaikutuksia kaupunkirakenteen sisäisiin viheralueisiin. Monimuotoisuusstrategian toteuttami-

sen vaikutukset voivat näin ollen olla osin ristiriitaisia, kuten luonnoksessa todetaankin.

Helsinki pitääkin tärkeänä luonnon monimuotoisuuden tavoitteiden nimomista kestävän kaupunkikehityksen kokonaisuuteen. Monimuotoisuustavoitteet eivät saa johtaa siihen, että kaupunkirakenteen kestävä tiivistäminen vaikeutuisi. Kestävällä ja harkitulla tiivistämisellä voidaan vähentää päästöjä, säästää hiilinieluja ja välttää luontoalueille rakentamista tai niille kohdistuvaa kulutusta laajemmassa alue- ja yhdyskuntarakenteessa, mikä tukee myös luonnon monimuotoisuuden säilymistä ja lisääntymistä.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta kansalliseksi luonnon monimuotoisuusstrategiaksi 2035. Lausunnot pyydetään toimittamaan ympäristöministeriöön viimeistään 27.1.2023 vastaamalla lausuntopalvelut.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntopalvelun vastausaika päättyy 27.1.2023. Ympäristöministeriö on myöntänyt Helsingin kaupungin lausunnolle lisäaikaa 30.1.2023 asti.

Luonnos kansalliseksi monimuotoisuusstrategiaksi 2035

Kansallisen luonnon monimuotoisuusstrategian tarkoituksena on ohjata luonnon suojelun, ennallistamisen ja hoidon politiikkaa, vaikuttaa kaikilla sektoreilla luonnon monimuotoisuuteen kohdistuvien paineiden pienentämiseksi sekä edistää luontokadon juurisyihin kohdistuvaa kestävyysmurrosta. Uusi strategia laaditaan, koska luontokatoa ei olla saatu pysäytettyä.

Strategia on valmisteltu laajassa sidosryhmäyhteistyössä. Tiedeyhteisölle, nuorille, yrityksille ja toimialajärjestöille, saamelaisille sekä kunnille ja alueille järjestettiin omat keskustelutilaisuudet. Kevään 2022 aikana sidosryhmätilaisuuksiin osallistui yhteensä noin 250 henkilöä. Lisäksi kansalaisista koostuva Luontoraati punnitsi toimia luontokadon pysäyttämiseksi.

Luonnoksen mukaan luontokadon pysäyttämisen edellytyksenä on koko yhteiskunnan läpäisevä kestävyysmurros. Siksi kansallisen luonnon monimuotoisuusstrategian toimeenpanoon tarvitaan koko yhteiskunnan panosta. Strategiaa toimeenpaneva kansallinen luonnon monimuotoisuuden toimintaohjelman on tarkoitus valmistua kevään 2023 aikana ja sen valmistelua jatketaan edelleen yhdessä sidosryhmien kanssa.

23.01.2023

Asia/10

Suomen biodiversiteettipolitiikka pohjaa kansalliseen luonnon monimuotoisuusstrategiaan ja toimintaohjelmaan. Kansallisessa luonnon monimuotoisuusstrategiassa huomioidaan kansallisten tavoitteiden lisäksi YK:n luonnon monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen tavoitteet sekä EU:n biodiversiteettistrategia. Strategiaa täsmennetään lausuntopalautteen ja YK:n biodiversiteettisopimuksen osapuolikokouksen tulosten perusteella. Tavoitteena on, että strategia valmistuu alkuvuodesta 2023.

Saatu lausunto

Ympäristöministeriön asettaman lyhyen lausuntoajan vuoksi asiaa ei ole saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausuntoa vaan kaupunkiympäristön toimialan lausunto. Esitys on lausunnon mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 14.12.2022, fi
- 2 Lausuntopyyntö 14.12.2022, liite, luonnos, fi
- 3 Lausuntopyyntö 14.12.2022, liite, ennakkovaikutusten arviointi, fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ympäristöministeriö

23.01.2023

Asia/11

§ 42

Tonttien varaaminen asuntohankkeita varten

HEL 2022-011955 T 10 01 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Asian käsittelyn aikana kuultavana olivat johtava tonttiasiamies Marja Hannikainen, asiantuntija Petra Santos, asuntotuotantopäällikkö Seidi Kivisyryjä ja yksikön päällikkö Rami Nurminen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Paavo Arhinmäen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tonttivarauksen perustelut ja ehdot 2022
- 2 Tontinvaraustaulukko
- 3 Varausaluekartta Puotilanrannan asemakaavamuutosalueelta
- 4 Sijainti- ja kaavakartat
- 5 Katsaus asuntotonttien varaustilanteeseen Helsingissä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

A)

Kaupunginhallitus varaa Helsingin kaupungin asuntotuotannolle asuntohankkeiden suunnittelua varten 31.12.2025 saakka liitteen 1 mukaisin perusteluin ja ehdoin tontit:

- (AK) 33175/3 (Kaarela, Kannelmäki)
- (AK) 49059/3 (Laajasalo, Yliskylä)
- (AK) 49072/26 (Laajasalo, Yliskylä)

B)

Kaupunginhallitus varaa erillisiä tonttihakuja tai tonttikilpailuja varten liitteen 1 mukaisin ehdoin tontit:

- (AK) 10660/1 (Sörnäinen, Kalasatama, Verkkosaaren pohjoisosa),
- (AK) 29088/3 (Haaga, Etelä-Haaga)
- (AK) 33375/3 ja 4 (Kaarela, Honkasuo)
- (AK) 33375/5 (Kaarela, Honkasuo)
- (AK) 33398/2 (Kaarela, Kuninkaantammi)
- (AK) 49306/1 ja 2 (Laajasalo, Kruunuvuorenranta)

C)

Kaupunginhallitus varaa tonttihakuja tai tonttikilpailuja ja kumppanuuskaavoitusta varten liitteen 1 mukaisin ehdoin:

- Kaupunginosasta 45 (Vartiokylä, Puotila) Puotilanrannan asemakaavamuutosalueelta liitekartan 3 mukaisen alueen.

D)

Kaupunginhallitus oikeuttaa kaupunkiympäristölautakunnan järjestämään kohdissa B ja C mainitut erilliset tonttihaut ja tonttikilpailut, päättämään niiden ehdoista sekä valitsemaan niiden perusteella tonteille varaajat ja toteuttajat.

Esittelijän perustelut

Yleistä tontinvarausesityksestä

Tontinvarauskierroksella tontteja varataan seuraavasti:

- Tontit, jotka esitetään varattaviksi Att:lle. Varausesitys kattaa noin 175 asunnon tuotannon (14 400 k-m²).
- Tontit, jotka esitetään luovutettavaksi myöhemmin erillisellä kilpailulla ja/tai tonttihaulla. Varausesitys kattaa noin 1 127 asunnon tuotannon (93 500 k-m²).

Siten tontteja varataan yhteensä noin 1 302 asunnon rakentamiseen noin 2 500 asukkaalle. Todellisuudessa asuntoja toteutuu jonkin verran laskennallista määrää enemmän, sillä asuntojen keskikoot ovat pienentyneet erityisesti sääntelemättömässä tuotannossa. Suuntaus ei ole kaupungin tavoitteiden mukainen ja muun ohella tontinvarausehdoilla pyritään ohjaamaan asuntojakaumaa monipuolisemmaksi.

Asuinrakennusoikeuden määrä esityksessä on yhteensä 107 900 k-m². Liikerakennusoikeutta tonteilla on yhteensä 900 k-m². Kokonaisuudes-

saan varausesitys on edellisvuoden varauskierrosta (kaupunginhallitus 10.1.2022 § 14, 2 700 asuntoa, 220 825 k-m²) pienempi.

Varattaviksi esitettävät tontit sijaitsevat seuraavissa kaupunginosissa ja seuraavilla alueilla:

- 10. Sörnäinen: Kalasatama, Verkkosaaren pohjoisosa
- 29. Haaga: Etelä-Haaga
- 33. Kaarela: Kannelmäki, Honkasuo, Kuninkaantammi
- 45. Vartiokylä: Puotila
- 49. Laajasalo: Yliskylä, Kruunuvuorenranta

Varattaviksi esitettävien tonttien arvioidaan pääsääntöisesti tulevan rakentamiskelpoisiksi varausaikana eli noin kolmen vuoden kuluessa. Nyt varattavilla tonteilla on lainvoimaiset asemakaavat lukuun ottamatta Att:lle varattavia tontteja Yliskylästä. Yliskylän tonttien varauksia voidaan joutua myöhemmin jatkamaan. Varattavaksi esitetään lisäksi alue Puotilasta kumppanuuskaavoitukseen. Tällä alueella lopullinen rakentamiskelpoisuus riippuu muun ohella asemakaavoituksen etenemisestä.

Varattavaksi esitettävien tonttien perustiedot on esitetty liitteessä 2. Sijainti- ja kaavakartat ovat liitteenä 4.

Yleisiä perusteluja täydentävät tontti- ja hankekohtaiset perustelut on esitetty liitteessä 1 (tonttivarauksen perustelut ja ehdot 2022).

Yksityisille toimijoille suunnattua tonttihakua ei järjestetty vuoden 2022 aikana, tontteja ei ollut riittävästi tonttihakua varten. Tämä vaikuttaa suurelta osin varauskierroksen kokoon. Seuraava yleinen tonttihaku on tarkoitus järjestää keväällä 2023.

Varausesitykseen sisältyvien tonttien hallinta- ja rahoitusmuotojen määrittelyn pohjana ovat toimineet AM-ohjelmassa koko kaupungin tasolle asetetut tavoitteet vuosille 2021-2022 sekä ohjelmassa asetettu tavoite asuntokannan alueellisesta monimuotoisuudesta segregaaion ehkäisemiseksi.

Nyt varattavaksi esitettävien tonttien hallinta- ja rahoitusmuotoja määritettäessä on otettu huomioon kunkin alueen olemassa oleva asuntokanta ja alueiden erityispiirteet, jotta vältytään hallinta- ja rahoitusmuodoiltaan yksipuolisilta alueilta. Pyrkimyksenä on vahvistaa niitä asuimuotoja, joita alueelle tarvitaan lisää. Tonteille esitettävät hallinta- ja rahoitusmuodot on määritelty yhteistyössä kaupunginkanslian aluerakentamisprojektien ja asuminen-yksikön kanssa.

Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma (AM-ohjelma), Hiilineutraali Helsinki -päästövähennysohjelma sekä Helsingin tontinluovutuslinjaukset ohjaavat Helsingin kaupungin tontinluovutusta ja asuntohankkeiden toteutusta.

Tontinluovutuksiin vaikuttaa merkittävästi myös asemakaavavaranto. Vuosittain asemakaavoja pyritään laatimaan asuntotuotantoon vähintään 700 000 k-m². Valituksista johtuen suurin osa hyväksytyistä asemakaavoista on edelleen eri oikeusasteissa käsittelyssä. Vuonna 2021 asuntotuotantoon hyväksyttiin 890 000 k-m²:n edestä asemakaavoja (26 kpl), joista kahdestatoista, yhteensä noin 756 000 k-m², valitettiin hallinto-oikeuteen. Syyskuussa 2022 noin 1 075 000 k-m² asuinrakennusoikeutta oli eri oikeusasteiden käsittelyssä. Käytännössä tämä on tarkoittanut sitä, ettei kaupungilla ole asemakaavaltaan lainvoimaisia tontteja varattavaksi Helsingin kaupungin asuntotuotannolle (Att) tai muille toimijoille.

Tontinvarauksiin ja -luovutuksiin vaikuttaa välillisesti myös maailman taloudellisesta tilanteesta johtuva epävarmuus asuntomarkkinoilla sekä lainojen koroissa. Kuluttajien kasvanut huoli tulevaisuudesta näkyy asuntojen kysynnän laskuna. Oman haasteensa rakentamiseen tuo myös rakennuskustannusten nousu.

Att:lle esitettävät varaukset

Att:lle esitetään varattavaksi tontteja kahdesta kaupunginosasta yhteensä 14 400 k-m² eli noin 175 asunnon rakentamista vastaava määrä.

Att:lle esitettävistä varauksista (12 500 k-m²) noin 54 % kohdistuu valtion tukemaan pitkän korkotuen vuokra-asuntotuotantoon (noin 94 asuntoa) ja noin 46 % välimuodon tuotantoon (noin 81 asuntoa). Att:lle varattavaksi esitettäville tonteille sijoittuu liikerakennusoikeutta yhteensä 400 k-m².

Vuonna 2021 Att:n rakennuttamia asuntoja valmistui 928, joista valtion pitkän korkotuen vuokra-asuntoja oli 647, asumisoikeusasuntoja 92 kappaletta ja Hitas-asuntoja 189 kappaletta.

Att:illä on ollut haasteita useamman Hitas- ja ARA-tuotannon hankkeen kanssa viime vuonna ja edellisvuonna. Hankkeita ei ole saatu käynnistettyä alkuperäisen aikataulun mukaan, koska urakkatarjouksia ei ole saatu ollenkaan tai jos on saatu, ne ovat olleet liian korkeita.

AM-ohjelman täytäntöönpanoa koskevan päätöksen mukaan kaupungin oman asuntotuotannon toteuttamisedellytyksistä tulee huolehtia. Vuonna 2022 Att:n tuotantotavoite oli 1 500 asuntoa vuodessa. Tämän

23.01.2023

Asia/11

vuoden tavoitetta on nostettu 2 000 asuntoon. AM-ohjelman mukaan tästä Att:n tuotantotavoitteesta puolet tulisi toteuttaa valtion tukemana pitkän korkotuen vuokra-asuntotuotantona.

Tonttien varaamisella Att:lle luodaan edellytykset saavuttaa tuotantotavoitteet.

Voimassa olevista kaikista tontinvarauksista on Att:lle varattu noin 21,6 % eli noin 5 453 asunnon tuotantoa vastaava määrä (tilanne 31.8.2022). Tämä vastaa noin neljän vuoden tuotantotavoitetta. AM-ohjelman mukainen tavoite on, että kaupungin omalle asuntotuotannolle on varattu 30 % tontinvarauksista.

AM-ohjelman mukaiset tavoitteet kaupungin omalle asuntotuotannolle eivät kuitenkaan saa olla ristiriidassa kaupungin muiden tavoitteiden ja arvojen kanssa. Valtion pitkän korkotuen vuokra-asuntoja ei voi ennestään lisätä alueille, joissa kyseistä hallinta- ja rahoitusmuotoa on liikaa, koska kaupungin tulee omilla toimenpiteillään välttää asuntokannaltaan yksipuolisten asuinalueiden syntymistä ja ehkäistä segregatiota.

Osa Att:lle jo varatuista tonteista ei ole nykyisellään kaavoituksen keskenäisyyden, tonttien esirakentamisen tai kunnallistekniikan puuttamisen vuoksi luovutuskelpoisia. Tilanne on sama myös muille toimijoille kilpailuun varattujen tonttien osalta.

Varausten tontti- ja hankekohtaiset perustelut on esitetty liitteessä 1.

Att:lle varattavaksi esitettävät tontit on tarkoitus myöhemmin luovuttaa kaupunginhallituksen 1.4.2019 § 220 päättämien asuntotonttien luovutusta koskevien linjausten mukaisesti vuokraamalla ne pitkäaikaisesti.

Att:lle säänneltyyn tuotantoon varattavaksi esitettävien tonttien markkina-arvo on noin 8 milj. euroa ja pääoma-arvo säänneltyyn tuotantoon luovutettuna noin 6 milj. euroa. Tällöin kaupungin subvention määräksi voidaan arvioida noin 2 milj. euroa.

Kilpailuilla ja/tai erillisillä tonttihauilla varattaviksi esitettävät tontit

Kilpailuilla ja erillisillä tonttihauilla varattaviksi esitetään tontteja yhteensä noin 93 500 k-m² eli noin 1 127 asunnon rakentamista vastaava määrä. Tontteja esitetään sääntelemättömään omistus- ja vuokra-asuntotuotantoon lukuun ottamatta Kuninkaantammen tonttia 33398/2, jolle sallitaan myös säänneltyä tuotantoa.

Hintakilpailuihin esitetään varattavaksi tontteja yhteensä noin 203 asunnon rakentamista vastaava määrä. Tontit sijaitsevat Honkasuolla ja Kruunuvuorenrannassa.

Laatukilpailuun esitetään varattavaksi yksi tontti merenrannalta Verkosaaresta noin 269 asunnon rakentamista varten. Tontille sijoittuu asumisen lisäksi liikerakennusoikeutta.

Ilmoittautumis- ja neuvottelumenettelyyn ja kumppanuuskaavoitukseen esitetään varattavaksi alue Puotilasta Puotilanrannan asemakaava-alueelta. Neuvottelumenettelyn ja kumppanuuskaavoituksen tarkoituksena on hakea uusia teknisiä ratkaisuja vesialueelle sijoittuvan, siltayhteyksin mantereeseen yhdistettävän asuinkorttelin toteuttamiseksi.

Kehittyvä kerrostalo -tonttihakuun esitetään varattavaksi tontteja noin 155 asunnon rakentamista vastaava määrä. Tontit sijaitsevat Etelä-Haagassa, Honkasuolla ja Kuninkaantammessa.

Kehittyvä kerrostalo -tonttihaussa on ensimmäistä kertaa mukana rakennettu kiinteistö. Tälle tontille tulee esittää yksi tai kaksi kehittämistä ideaa siten, että idea koskee sekä peruskorjattavaa rakennusta ja uudistustoimintaa tai siten, että peruskorjattavalle rakennukselle ja uudistustuotannolle esitetään erilliset kehittämissideat.

Perustelut on esitetty liitteessä 1 tonttivarauksien perustelut ja ehdot 2022.

AM-ohjelma

Kaupunginvaltuusto on 11.11.2020 § 313 hyväksynyt Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman 2020 (AM-ohjelma 2020). Ohjelmassa määritellään kaupungin asuntopoliittiset tavoitteet, jotka on järjestetty neljän teeman alle:

- asuntotuotannon määrä
- asuntotuotannon laatu
- elinvoimaiset alueet ja segregaaation ehkäiseminen
- asuntokannan ja kaupungin asunto-omaisuuden kehittäminen.

Ohjelman mukaan vuosina 2020-2022 asuntotuotannon vuosittainen tavoite on 7 000 asuntoa, joista 4 900 toteutetaan kaupungin luovuttamille tonteille. Kaupungin oma asuntotuotantotavoite on 1 500 asuntoa vuodessa. Asuntotuotantotavoitteella pyritään vastaamaan Helsingin kiireään asuntomarkkinatilanteeseen ja samalla pyritään vaikuttamaan asumisen hintatasoon. 4 900 asunnon tason saavuttaminen edellyttää muun muassa, että kaupungilla on tarjota toimijoille rakentamiskelpoisia tontteja eri puolilta kaupunkia enemmän kuin tällä hetkellä.

Elokuun lopussa 2022 tonttivarauksista noin 30 % (noin 565 865 k-m² eli noin 7 457 asuntoa) sijoittui alueille, joiden asemakaava oli vailla

23.01.2023

Asia/11

lainvoimaa eli suunnitteilla, luonnos-, tai ehdotusvaiheessa tai käsiteltävänä oikeusasteissa.

Helsingin asuntopolitiikan keskeisenä periaatteena on pitkään ollut varmistaa kaikkien asuinalueiden monipuolinen asukas- ja asuntorakenne. Eri hallinta- ja rahoitusmuodolla varmistetaan monipuolinen sosioekonominen väestörakenne, joka puolestaan hillitsee alueellista eriytymistä.

Keskeisimmillä uusilla aluerakentamisen projektialueilla kuten Kalasatamassa, Länsisatamassa, Kruunuvuorenrannassa, Pasilassa, Kuninkaantammassa, Honkasuolla ja Malmin entisen lentokentän alueella asuntotuotannossa toteutetaan kaupungin AM-ohjelman mukaista hallintamuotojakaumaa systemaattisesti. Alueellinen hallinta- ja rahoitusmuotojakauma suunnitellaan kaupunkitasoisessa yhteistyössä jo varhaisessa vaiheessa ennen tonttien varaamista. Projektialueiden hallintamuotojakauma tulee AM-ohjelman mukaiseksi vasta koko alueen valmistuttua. Esimerkiksi Kalasataman ja Jätkäsaaren alueita on rakennettu jo yli kymmenen vuotta ja vasta nyt asuntorakentamisen hallinta- ja rahoitusmuotojakauma alkaa olla AM-ohjelman tavoitteiden mukainen.

Kalasatamassa hallinta- ja rahoitusmuotojakauma olisi varausesityksen jälkeen seuraava:

- 24 % (tavoite: 25 %) valtion tukemia pitkän korkotuen vuokra-asuntoja,
- 26 % (tavoite: 30 %) välimuodon asuntoja,
- 50 % (tavoite: 45 %) sääntelemättömiä omistus- ja vuokra-asuntoja

Jätkäsaarella hallinta- ja rahoitusmuotojakauma olisi varausesityksen jälkeen seuraava:

- 29 % (tavoite: 25 %) valtion tukemia pitkän korkotuen vuokra-asuntoja,
- 28 % (tavoite: 30 %) välimuodon asuntoja,
- 43 % (tavoite: 45 %) sääntelemättömiä omistus- ja vuokra-asuntoja

Kuninkaantammen ja Honkasuon hallinta- ja rahoitusmuotojakauma olisi varausesityksen jälkeen seuraava:

- 20 % (tavoite: 25 %) valtion tukemia pitkän korkotuen vuokra-asuntoja,
- 40 % (tavoite: 30 %) välimuodon asuntoja,
- 40 % (tavoite: 45 %) sääntelemättömiä omistus- ja vuokra-asuntoja

Kruunuvuorenrannan hallinta- ja rahoitusmuotojakauma olisi varausesityksen jälkeen seuraava:

- 28 % (tavoite: 25 %) valtion tukemia pitkän korkotuen vuokra-asuntoja,
- 35 % (tavoite: 30 %) välimuodon asuntoja,
- 37 % (tavoite: 45 %) sääntelemättömiä omistus- ja vuokra-asuntoja

Jätkäsaaren ja Kruunuvuorenrannan alueen hallinta- ja rahoitusmuodon jakauma on toistaiseksi painottunut säänneltyyn asuntotuotantoon. Rakentamisen edetessä merenrantatonteille sääntelemättömän tuotannon osuus kasvaa.

Kaupunki on systemaattisesti varannut tontteja AM-ohjelman mukaisiin hallinta- ja rahoitusmuotoihin. Tavoitteiden mukaiset tulokset alkavat näkyä alueiden valmistuessa. Tonttivarauksissa on varmistettu, etteivät uudet asuntoalueet muodostu pelkästään vuokra- tai omistusasuntovaltaisiksi, vaan alueella on kaikkien hallinta- ja rahoitusmuotojen asuntoja AM-ohjelman mukaisesti huomioiden kuitenkin kunkin alueen jo olemassa oleva asuntokanta ja alueiden erityispiirteet.

Alueilla, joilla vuokra-asuntoja on yli 50 % alueen asuntokannasta, kaupunki pyrkii omilla toimenpiteillään välttämään vuokra-asumisen lisäämistä. Asuntokantaa tarkastellaan oppilaaksiottoalueittain, jotta jokaisen koulun oppilasrakenne muodostuisi monipuoliseksi.

Kaupunkiuudistusalueilla ja kaupunkiuudistusalueen kaltaisiksi luetuilla alueilla ei esimerkiksi vuokra-asumisen määrää tule lisätä, vaan alueille tulee rakentaa uudistuotantona erityisesti omistuspohjaista asumista eli sääntelemätöntä vapaarahoitteista omistusasumista sekä välimuodon omistus- ja asumisoikeusasumista.

Varausesitykseen sisältyvien tonttien hallinta- ja rahoitusmuotojen määrittelyn pohjana ovat toimineet AM-ohjelmassa koko kaupungin tasolle asetetut tavoitteet vuosille 2021-2022 sekä ohjelmassa asetettu tavoite asuntokannan alueellisesta monimuotoisuudesta segregaaion ehkäisemiseksi.

Hitas-tuotanto

Kaupunginvaltuusto päätti AM-ohjelmassa käynnistää valmistelun nykymuotoisen Hitas-järjestelmän lakkauttamisesta ja sen korvaamisesta uudella järjestelmällä, jolla turvataan kohtuuhintainen omistusasuminen.

Päätöksen jälkeen kaupunki on osoittanut tontteja edelleen Hitas-tuotantoon tontinvarauskäytännön mukaisesti. Käytäntöä on tarkoitus

jatkaa siihen saakka, kunnes kaupunginvaltuusto on tehnyt päätöksen nykyisen Hitas-tuotannon korvaavasta järjestelmästä tai muista toimenpiteistä.

Varausesitys käsittää yhden Att:lle välimuotoon osoitettavan tontin, joka voidaan toteuttaa joko Hitas- ja/tai asumisoikeustuotantona. Lisäksi Kehittyvä Kerrostalo-tonttihakua varten osoitetaan yksi tontti, joka on mahdollista toteuttaa myös Hitas-tuotantona.

Yleiset varausehdot

Att:n tontinvarauksissa noudatetaan liitteen 1 mukaisia tonttikohtaisia varausehtoja sekä muita liitteestä ilmeneviä varausehtoja. Kaupunkiympäristölautakunta päättää erikseen erillisillä kilpailuilla ja tonttihauilla luovutettavien tonttien varausehdoista kilpailuohjelmien hyväksymisen ja/tai tonttien varaamisen yhteydessä.

Asuntotonttien hankevaraukset ja tontinluovutuskilpailut vuonna 2022

Tavoitteena oli toteuttaa asuntotonttien hankevarauksia ja tontinluovutuskilpailuja 4 900 asunnon verran vuonna 2022.

Asuntotonttien hankevarauksia ja tontinluovutuskilpailuja oli 3.11.2022 toteutettu noin 2 700 asunnon verran. Loppuvuodesta 2022 asuntotonttien hankevarauksia ja tontinluovutuskilpailuja oli vielä päätöksenteossa arviolta noin 1 200 asunnon verran.

Asuinkerrostalojen täydennysrakentaminen kaupungin vuokraamilla asuntotonteilla

Kaupunginhallitus on 26.4.2021 § 310 hyväksynyt kaupungin maapolitiikassa noudatettavaksi Helsingin maanhankintaan ja asemakaavoitukseen liittyvät maapoliittisia periaatteita koskevat linjaukset sekä niiden soveltamisohjeen, joiden mukaisena tavoitteena on muun muassa edistää täydennysrakentamista vuokratonteilla sekä kannustaa tontinvuokralaisia ja rakennusalan toimijoita kehittämisen ja täydennysrakentamishankkeisiin. Kaupunki käynnistää yhdessä tontinvuokralaisen kanssa vuokratonttia koskevan asemakaavanmuutoksen tekemällä yhteisen kaavamuutoshakemuksen, joka korvaa tontinvarauksen.

Asuntotonttien yhteisiä kaavamuutoshakemuksia on tehty yhteensä kuusi kappaletta lokakuun 2022 loppuun mennessä. Uutta rakennusoikeutta näissä hankkeissa on yhteensä noin 38 000 k-m², mikä vastaa noin 550 asunnon rakentamista.

Tontinvarausesityksen vaikutus varauskantaan

Tämän varausesityksen jälkeen kaupungilla on varattuna tontteja yhteensä noin 1,96 milj. k-m² eli noin 26 455 asunnon rakentamista varten ja asuntoja noin 50 000 asukkaalle.

Varausesityksen jälkeen koko kaupungin alueen varauskannasta on varattuna noin:

- 20 % valtion tukemaan pitkän korkotuen vuokra-asuntotuotantoon,
- 25 % välimuodon tuotantoon ja
- 55 % sääntelemättömään tuotantoon.

Yksityisille toimijoille tontteja on varattuna noin 14 779 asunnon rakentamista vastaava määrä.

Opiskelija- ja nuorisoasumiseen on varattuna tontteja noin 1 121 asunnon rakentamista vastaava määrä. AM-ohjelman mukainen vuosittainen tuotantotavoite vuosille 2021-2022 on 300 opiskelija- ja nuorisoasuntoa. Varauskanta vastaa lähes neljän vuoden tuotantotavoitetta.

Att:lla on varattuna tontteja noin 5 628 asunnon rakentamista vastaava määrä, mikä vastaa noin neljän vuoden tuotantotavoitetta. Att:n varauksista 51 % on valtion tukemaan pitkän korkotuen vuokra-asuntotuotantoon ja 49 % välimuodon tuotantoon. Koko varauskannasta Att:n osuus on noin 21 %.

Kilpailuja ja erillisiä tonttihakuja varten on varattuna tontteja noin 6 048 asunnon rakentamista vastaava määrä.

Tämän varausesityksen jälkeen koko varauskannan määrä on edelleen AM-ohjelman tavoitteiden mukainen ja mahdollistaa vähintään neljän vuoden asuntorakentamisen.

Katsaus asuntotonttien varaustilanteeseen on liitteenä 5.

Asuntorakentamisen toteutuminen ja lähiajan näkymät Helsingissä

Vuosi 2021

Asuntorakentaminen jatkui vilkkaana Helsingissä varsinkin Jätkäsaaren, Kalasataman, Sompasaaren ja Pasilan alueilla. Asuntoja valmistui yhteensä 7 105, joista 6 815 valmistui uustuotantona ja laajennuksina. Koko kaupunkiin valmistui lähes 7 000 uutta asuntoa. Uudistuotantona ja laajennuksin valmistuneista asunnoista 92 prosenttia oli kerrostaloasuntoja.

Kaikkien vuonna 2021 valmistuneiden asuntojen keskikoko laski 58 neliömetristä 54,34 neliömetriin vuoden 2020 keskikokoon verrattuna. Vaikka huoneistotyypeistä lukumäärältään eniten rakennettiin yhä kak-

sioita (2 120 asuntoa), nousi yksiöiden osuus lähes 31 prosenttiin koko asuntotuotannosta. Vastaavasti suurempien perheasuntojen osuus kokonaistuotannosta pieneni hieman edellisvuodesta.

Vuonna 2021 valmistuneista asunnoista 39 % oli sääntelemättömiä vapaarahoitteisia vuokra-asuntoja (2 636 kpl). Vapaarahoitteisia vuokra-asuntoja valmistui enemmän kuin kertaakaan aikaisemmin 2000-luvun tarkastelujaksolla. Edelliseen vuoteen verrattuna vapaarahoitteisia vuokra-asuntoja valmistui 1 126 asuntoa enemmän. Vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen rakentaminen on ollut yleisesti vilkasta kaikissa suurissa kaupungeissa, ei pelkästään Helsingissä. Vapaana olevien vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen määrä lisääntyi pandemian aikana ja tyhjillään olevia vuokra-asuntoja on selvästi enemmän kuin ennen koronapandemiaa.

Vuonna 2021 asuntorakentaminen keskittyi erityisesti Jätkäsaaren, Kalasataman, Sompasaaren ja Pasilan alueille. Myös Herttoniemeen, Koskelaan ja Laajasalon Kruunuvuorenrantaan valmistui merkittävä määrä uudisasuntotuotantoa. Merkittävässä roolissa on ollut myös täydennysrakentamiskohteet eri puolilla kaupunkia. Helsingissä asuntorakentaminen on painottunut vahvasti kerrostaloasuntoihin, uudistuotannosta valtaosa on kerrostaloasuntoja.

Vuosi 2022

Vuonna 2022 asuntorakentaminen notkahti verrattuna edellisiin vuosiin. Kaupungin asuntotonttien luovutukselle asetetut tavoitteet saavutettaneen vain osittain. Luovutetun asuinrakennusoikeuden määrä syyskuun loppuun mennessä oli noin 125 000 k-m², mikä vastaa laskennallisesti noin 1 790 asuntoa. Koko vuoden tavoitteena oli luovuttaa asuntotontteja 4 900 asunnon rakentamiseen.

Syyskuun loppuun mennessä oli valmistunut 4 129 asuntoa. Tasaisella tahdilla laskien päädyttäisiin noin 5 500 valmistuneeseen asuntoon, mikä jää kaupungin tavoitteesta (7 000 asuntoa) noin tuhat asuntoa. Valmistuneiden asuntojen määrässä on nähtävissä pientä laskua verrattuna edeltäviin vuosiin.

Myös asuntorakentamisen aloituksissa on nähty pieni notkahdus, jolla on vaikutusta tänä vuonna valmistuvien asuntojen lukumäärään. Heinäsyyskuun aikana rakennuslupia myönnettiin 943 asunnon rakentamiseksi, kun kahtena aiempana vuonna lupia on myönnetty vastaavana ajankohtana keskimäärin noin 1 500 asunnolle. Syyskuun loppuun mennessä oli aloitettu 3 884 asunnon rakentaminen, joista 1 919 asunnon rakentaminen aloitettiin kaupungin luovuttamille tonteille.

Edellä esille nostetuista vuoden 2022 luvuista on pääteltävissä, että rakentamisessa havaittu notkahdus jatkunee myös kuluvan vuoden asuntorakentamisessa. Rakentamista hidastaa erityisesti kustannusten nousu.

Ukrainassa käytävä sota ja sitä seuranneiden pakotteiden aiheuttama yleinen epävarmuus on alentanut kuluttajien luottamusta omaan talouteen. Epävarmuus, inflaatio ja korkojen nousu vähentävät kiinnostusta lainanottoon siirtäen asunnonostoaikeita myöhemmäksi. Tämä näkyy väistämättä omistusasuntotuotannon aloituksissa.

Inflaatio vaikuttaa negatiivisesti kuluttajien talouteen kohonneina kustannuksina etupäässä sähkön, polttoaineiden ja ruoan hinnan voimakkaana nousuna. Hintojen nopea nousu leikkaa kotitalouksien ostovoimaa, mikä heikentää yksityisen kulutuksen kasvunäkymiä. Toisaalta suhteellisen hyvänä jatkuva työllisyyskehitys pitää asuntokysyntää yllä ja pandemian aikana kuluttajille kertyneet säästöt helpottavat selviytymistä kohonneista kustannuksista.

Tilastokeskuksen mukaan rakennuskustannukset nousivat vuoden 2022 maaliskuussa 7,5 % vuodentakaisesta. Rakennuskustannusten nousu on näkynyt korkeina urakkatarjouksina, mikä heijastuu varsinkin ARA-kohteiden aloituksiin.

Myös sääntelemätön omistusasuntotuotanto on haasteiden edessä, koska kuluttajilla on määrätty määrä rahaa käytettävissä asumiseen. Rakennusyhtiöt eivät voi siirtää nousseita kustannuksia asuntojen myyntihintoihin, minkä johdosta hankkeet siirtyvät toteutettavaksi myöhempään ajankohtaan tai tonttivarauksista jopa luovutaan.

Lähiajan näkymät

Talouden suhdannevaihtelut näkyvät yleensä ensimmäisenä Helsingissä, koska Helsingissä asuntosijoittajia on valtakunnallisesti eniten ja helsinkiläisillä on keskimäärin enemmän asuntovelkaa kuin muilla suomalaisilla. Oman kodin vaihtajat saattavat pitkittää osto- ja myyntiaikeitaan, kun taas asuntosijoittajat laittavat herkemmin sijoitusasunnot myyntiin. Toisaalta sijoitusasuntojen myyntiin tuleminen saattaa auttaa ensiasunnon ostajia ja helpottaa pienten asuntojen etsijöitä löytämään asunnon.

Asuntotuotantotavoitteiden saavuttaminen tulee olemaan haastavaa myös ensi vuonna. Vuoden 2023 taloudellinen kehitys on epävarmaa. Rakennus- ja rahoituskustannusten nousu sekä rakennusmateriaalien saatavuusongelmat heikentävät asuntotuotannon toteutumisen edellytyksiä. Lokakuussa 2022 Rakennusteollisuus RT ry ilmoitti, että rakennusala on kohtaamassa kolmannen kriisin lyhyen ajan sisällä ja että ra-

kentäminen vähenee vuonna 2023 arviolta 2 prosenttia. Oman haasteensa asuntotuotantotavoitteiden saavuttamiseen tuo asemakaavojen viivästymisestä, kaatumisesta tai esirakentamisen resurssien puutteesta seuraava rakentamiskelpoisten tai lähes rakentamiskelpoisten tonttien puute.

Lopuksi

Tässä varausesityksessä mainitut asuntomäärät ovat laskennallisia. Laskelmat eivät perustu suunnitelmiin eivätkä siten välttämättä vastaa lopullisia asuntomääriä. Hallinta- ja rahoitusmuotojen jakaumat on laskettu laskennallisten asuntojen määristä.

Tontinvarausesityksessä on huomioitu alueellinen tasapaino ja yksi-puolisten asuinalueiden välttäminen ja segregaaation ehkäiseminen. Tänä vuonna varauskierroksen tonteista esitetään varattavaksi prosentuaalisesti eniten sääntelemättömään tuotantoon, johtuen muun muassa Puotilanrannan kumppanuuskaavoitusalueen isosta rakennusoikeuden määrästä. Puotilanrannan asemakaava-alueelta tullaan myöhemmin luovuttamaan tontteja säänneltyyn tuotantoon. Koko Puotilanrannan asemakaava-alueen hallinta- ja rahoitusmuoto vastaa AM-ohjelman mukaista tavoitetta, vaikka nyt varattavaksi esitetään tontteja vain sääntelemättömään tuotantoon.

Varattavat tontit mahdollistavat alle puolen vuoden tuotantotavoitteiden mukaisen asuntotuotannon ja asuntojen rakentamisen noin 2 500 asukkaalle. Kahdella asuinkerrostalotontilla Laajasalossa ei ole voimassa olevaa asemakaavaa, joten näiden osalta rakentaminen edellyttää muun ohella asemakaavan voimaantuloa. Suurimman osan varattavista tonteista arvioidaan olevan rakentamiskelpoisia vuoden 2025 loppuun mennessä, mistä syystä Att:n tontinvarauksia esitetään vuoden 2025 loppuun saakka. On mahdollista, että joitakin varauksia joudutaan myöhemmin jatkamaan. Kilpailuihin ja tonttihakuihin suunnatuille tonteille ei esitetä varausaikaa, koska tonteilla ei ole vielä toteuttajaa.

Vaikka uusia tontteja ja alueita kaavoitetaan runsaasti (noin 700 000 km² vuosittain), ei rakentamiskelpoisia tontteja muodostu samassa tahdissa varattavaksi ja luovutettavaksi. Lisäksi suurin osa kaavoista sijoittuu suurille projektialueille, joilta tonttien varaaminen ja luovuttaminen tapahtuu useiden vuosien aikana rakentamisen edetessä vaiheittain.

Myös esirakentamiseen osoitettujen investointirahojen määrä vaikuttaa tonttien rakentamisen aikatauluihin. Vaikka nyt investointirahoja on osoitettu ennätysellisen suuri määrä kaupunkiympäristön toimialalle, niistä merkittävä määrä ohjautuu suuriin silta- ja raidehankkeisiin.

23.01.2023

Asia/11

Tontinvarausesitys on valmisteltu kaupunkiympäristön toimialan maaomaisuuden kehittämisen ja tontit -palvelun tontit-yksikössä yhteistyössä asemakaavoituksen sekä kaupunginkanslian aluerakentamisen ja asumisen yksiköiden kanssa. Att on osallistunut valmisteluun sille esitettävien tonttien osalta.

Kaupunkiympäristön toimiala valmistelee ensi vuodelle uuden tontinvarausesityksen.

Toimivalta

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin maa- ja vesialueiden varaamisesta rakentamiseen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tonttivarauksen perustelut ja ehdot 2022
- 2 Tontinvaraustaulukko
- 3 Varausaluekartta Puotilanrannan asemakaavamuutosalueelta
- 4 Sijainti- ja kaavakartat
- 5 Katsaus asuntotonttien varaustilanteeseen Helsingissä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristön toimiala

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 13.12.2022 § 689

HEL 2022-011955 T 10 01 01 00

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että se varaa Helsingin kaupungin asuntotuotannolle asuntohankkeiden suunnit-

23.01.2023

Asia/11

telua varten 31.12.2025 saakka liitteen 1 mukaisin perusteluihin ja ehdoin tontit:

- (AK) 33175/3 (Kaarela, Kannelmäki)
- (AK) 49059/3 (Laajasalo, Yliskylä)
- (AK) 49072/26 (Laajasalo, Yliskylä)

Edelleen kaupunkiympäristölautakunta esitti, että kaupunginhallitus varaa erillisiä tonttihakuja tai tonttikilpailuja varten liitteen 1 mukaisin ehdoin tontit:

- (AK) 10660/1 (Sörnäinen, Kalasatama, Verkkosaaren pohjoisosa),
- (AK) 29088/3 (Haaga, Etelä-Haaga)
- (AK) 33375/3 ja 4 (Kaarela, Honkasuo)
- (AK) 33375/5 (Kaarela, Honkasuo)
- (AK) 33398/2 (Kaarela, Kuninkaantammi)
- (AK) 49306/1 ja 2 (Laajasalo, Kruunuvuorenranta)

Edelleen kaupunkiympäristölautakunta esitti, että kaupunginhallitus varaa tonttihakuja tai tonttikilpailuja ja kumppanuuskaavoitusta varten liitteen 1 mukaisin ehdoin alueet:

- Kaupunginosasta 45 (Vartiokylä, Puotila) Puotilanrannan asemakaavamuutosalueelta liitekartan 3 mukainen alue.

Kaupunkiympäristölautakunta esitti lisäksi, että kaupunginhallitus oikeuttaa kaupunkiympäristölautakunnan järjestämään edellä mainitut erilliset tonttihaut ja tonttikilpailut, päättämään niiden ehdoista sekä valitsemaan niiden perusteella tonteille varaajat ja toteuttajat.

Lautakunta kannustaa virkavalmistelua kokeilemaan kynnysraha kilpailuja myös kaikkein arvokkaimmilla tonteilla, ml. merenrantatontit, jotta kaupunki saa laajasti kokemusta erilaisista maanluovutusvaihtoehdoista.

Osaksi seuraavia AM-ohjelmaneuvoitteluita tuotetaan kattava analyysi ja vertailu maanluovutuksen toteutuksista sekä tehdään taloudellinen arvionti maan myymisen ja vuokraamisen haitoista sekä hyödyistä.

Käsittely

13.12.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavana oli asiantuntija Petra Santos. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Olli-Pekka Koljonen: Lisätään päätöstekstiin:

1) Lautakunta kannustaa virkavalmistelua kokeilemaan kynnysrahakilpailuja myös kaikkein arvokkaimmilla tonteilla, ml. merenrantatontit, jotta kaupunki saa laajasti kokemusta erilaisista maanluovutusvaihtoehdoista.

2) Osaksi seuraavia AM-ohjelmaneuvotteluita tuotetaan kattava analyysi ja vertailu maanluovutuksen toteutuksista sekä tehdään taloudellinen arvionti maan myymisen ja vuokraamisen haitoista sekä hyödyistä.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Olli-Pekka Koljosen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

29.11.2022 Pöydälle

22.11.2022 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Marja Hannikainen, johtava tonttiasiamies, puhelin: 310 52178
marja.hannikainen(a)hel.fi
Petra Santos, asiantuntija, puhelin: 09 310 31897
petra.santos(a)hel.fi

§ 43

Kaupunginvaltuuston 18.1.2023 tekemien päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunginvaltuuston 18.1.2023 tekemät päätökset saadaan pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen mahdollisista valituksista huolimatta panna täytäntöön seuraavasti:

1 §, Nimenhuuto, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Ei toimenpidettä.

2 §, Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Ei toimenpidettä.

3 §, Valtuutettu Johanna Sydänmaan aloite kaupungin työntekijöiden viivästyneen palkanmaksun hyvittämisestä

Ei toimenpidettä.

4 §, Tarkastuslautakunnan varajäsenen valinta

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä manituille.

Tiedoksi Taloushallintopalveluliikelaitokselle ja tarkastusvirastolle.

5 §, Kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkielisen jaoston varajäsenen valinta

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä manituille.

Tiedoksi kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkieliselle jaostolle ja Taloushallintopalveluliikelaitokselle.

6 §, Kulttuuri -ja vapaa-aikalautakunnan liikuntajaoston varajäsenen valinta

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä manituille.

Tiedoksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan liikuntajaostolle, Taloushallintopalveluliikelaitokselle ja tarkastusvirastolle.

7 §, Käräjäoikeuden lautamiehen valinta

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjan ote päätöksessä mainituille ja Helsingin käräjäoikeudelle.

8 §, Vuonna 2022 käyttämättä jääneen määrärahan perusteella myönnettävä ylitysoikeus vuoden 2023 talousarvioon

Tiedoksi kaupunginkanslialle ja Taloushallintopalveluliikelaitokselle.

9 §, Omavelkaisen takauksen myöntäminen Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:lle

Kaupunginhallitus oikeuttaa kaupunginkanslian oikeuspalvelut allekirjoittamaan takauspäätöksen mukaiset takaussitoumukset.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:lle ja Vantaan kaupungille.

10 §, Maankäyttösopimuksen ja kiinteistökaupan esisopimuksen tekeminen Posti Kiinteistöt Oy:n kanssa sekä yhteistyösopimuksen hyväksyminen liittyen asema-kaavan muutosehdotukseen nro 12565 (Eteläinen Postipuisto)

Kaupunginhallitus oikeuttaa

- tonttipäällikön tekemään maankäyttösopimukseen ja kiinteistökaupan esisopimukseen tarvittaessa vähäisiä muutoksia sekä tarvittaessa irtisanomaan tai muutoin päättämään yhteistyösopimuksen
- sopimukset ja toiminnanohjaus-tiimin päällikön allekirjoittamaan luovutuskirjat.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Posti Kiinteistöt Oy:lle.

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle ja kaupunkiympäristön toimialalle.

11 §, Etu-Töölön lukion hankesuunnitelman enimmäishinnan korottaminen

Tiedoksi kasvatus- ja koulutuslautakunnalle, kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle ja tilat -palvelulle.

12 §, Kallion lukion perusparannuksen hankesuunnitelman enimmäishinnan korottaminen

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle sekä kasvatus- ja koulutuslautakunnalle.

13 §, Pasilan Leankatu 3 asemakaavan muuttaminen (nro 12782)

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Oy:lle, Helen Sähköverkko Oy:lle, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymälle, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle, Kymp/Talouden tuelle sekä kaavamuutoksen hakijalle.

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle, kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle, kaupunkiympäristölau-

takunnan ympäristö- ja lupajaostolle, asemakaavoitukselle ja kaupunginmuseolle.

14 §, Jätkäsaaren Kirjon asemakaavan muutos (nro 12750)

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Sähköverkko Oy:lle, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymälle ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle.

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle, kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle, asemakaavoitukselle ja kaupunginmuseolle.

15 §, Kiinteistö Oy Hämeentie 109-111 asemakaavan muutos (nro 12757)

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Sähköverkko Oy:lle, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle, kaavamutoksen hakijalle, Kymp/Talouden tuelle ja Säteilyturvakeskukselle.

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle, kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle, asemakaavoitukselle ja kaupunginmuseolle.

16 §, Kivinokan asemakaava ja asemakaavan muutos (nro 12624)

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Helen Sähköverkko Oy:lle.

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle, kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle, asemakaavoitukselle ja kaupunginmuseolle.

17 §, Yliskyläntie 2 asemakaavan muutos (nro 12753)

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Oy:lle, Helen Sähköverkko Oy:lle, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle, kaupunkiympäristön toimialalle, kaavamutoksen hakijalle sekä kaavapäätöksestä tiedon pyytäneelle.

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle, kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle ja asemakaavoitukselle.

23.01.2023

Asia/12

18 §, Valtuutettu Otso Kivekkään aloite periaatelinjauksesta kadun reunaan rakentamisesta

Ei toimenpidettä.

19 §, Valtuutettu Minna Lindgrenin aloite nuorten kulttuuripassista

Ei toimenpidettä.

20 §, Kokouksessa jätetyt aloitteet

Kokouksessa jätettyjen aloitteiden osoittamisesta vastattavaksi päätetään erikseen.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

23.01.2023

Asia/13

§ 44

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen asioita, joissa seuraavat viranomaiset ovat tehneet päätöksen viikolla 3.

kaupunginhallituksen jaostot

- konsernijaosto
- elinkeinojaosto

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta 17.1.2023

lautakunnat ja niiden jaostot

kasvatus- ja koulutuslautakunta 17.1.2023

- suomenkielinen jaosto
- ruotsinkielinen jaosto

kaupunkiympäristölautakunta 17.1.2023

- ympäristö- ja lupajaosto 19.1.2023

- rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 17.1.2023

- kulttuurijaosto

- liikuntajaosto

- nuorisajaosto

sosiaali-, terveys ja pelastuslautakunta 17.1.2023

- sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan pelastusjaosto 18.1.2023

- sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan yksilöasioiden jaosto

johtokunnat

- palvelukeskusliikelaitos

- taloushallintopalveluliikelaitos

- työterveysliikelaitos

- rakentamispalveluliikelaitos 19.1.2023

- liikenneliikelaitos

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta 19.1.2023

pormestari

23.01.2023

Asia/13

apulaispormestarit

- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kaupunkiympäristön toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

kaupunginkanslian viranhaltijat

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, Kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, Kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

23.01.2023

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 42, 43 ja 44 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 39 §.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä,

23.01.2023

joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

23.01.2023

Kaupunginhallitus

Juhana Vartiainen
puheenjohtaja

Asta Vennelä
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Minja Koskela

Sari Sarkomaa

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 06.02.2023.